

T.C.

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**İSTANBUL ZEYTİNBURNU VE FATİH İLÇELERİNDEKİ
ANAOKULLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERDE, İŞ SAĞLIĞI
VE GÜVENLİĞİ ALANINDA FARKINDALIK OLUŞTURMA
UYGULAMALARI**

İLHAN YİVLİ

TEZ DANIŞMANI

Doç.Dr. ALPASLAN HAMDİ KUZUCUOĞLU

İstanbul, 2018

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİMDALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**İSTANBUL ZEYTİNBURNU VE FATİH İLÇELERİNDEKİ
ANAOKULLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERDE, İŞ SAĞLIĞI
VE GÜVENLİĞİ ALANINDA FARKINDALIK OLUŞTURMA
UYGULAMALARI**

İLHAN YİVLİ

TEZ DANIŞMANI

Doç.Dr. ALPASLAN HAMDİ KUZUCUOĞLU

İSTANBUL, 2018

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Anabilim Dalı : İş Sağlığı ve Güvenliği
Program : İş Sağlığı ve Güvenliği Yüksek Lisans Programı
Öğrenci No : 164203111
Öğrenci Adı Soyadı : İlhan YİVLİ

“İstanbul Zeytinburnu ve Fatih İlçelerindeki Anaokullarında Çalışan Öğretmenlerde, İş Sağlığı ve Güvenliği Alanında Farkındalık Oluşturma Uygulamaları” isimli çalışma aşağıdaki jüri tarafından 30.04.2018 tarihinde yapılan sınavda Yüksek Lisans Tezi olarak oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı : Dr. Öğr.Üyesi Rüştü UÇAN
(Üsküdar Üniversitesi)

İmza

Danışman : Doç.Dr. Alpaslan H.KUZUCUOĞLU
(Medeniyet Üniversitesi)

İmza

Üye : Doç.Dr. Fatih YILMAZ
(Yıldız Teknik Üniversitesi)

İmza

ONAY

Bu tez, yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Prof.Dr.Nilgün SARP
Enstitü Müdürü

ÖZET

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 30.06.2012 tarihinde 28339 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir. Fakat kanun tüm sektörlerdeki tüm çalışanları kapsamına rağmen henüz yürürlük açısından bu noktaya ulaşamamıştır. Bu beklentiler ışığında yapılacak çalışmalar ülkemize kalifiye eleman yetiştirme açısından çok önemlidir. Bu nedenle, Zeytinburnu ve Fatih ilçelerinde bulunan 26 anaokullarında çalışan yaklaşık 120 öğretmenle ilgili anket çalışması yapılmış olup bu anketin sonuçları tezde belirtilmiştir.

Okullarda risk değerlendirilmesinin yapılması ile ortamdaki tehlikeleri ve tehlikelerden kaynaklanan riskleri izlemek mümkün olmaktadır. Riskler ve tehlikeler bilinince tedbirler alınarak önlenabilir ve en aza (kabul edilebilir risk seviyesi) indirgenebilir. Öğretmen anketi sonucunda, öğretmenlerin çoğunun risk değerlendirmesi kavramını bilmedikleri ve çoğu devlet okulunda risk değerlendirmesinin yapılmadığı ancak, özel okulların çoğunda risklerin analiz edilerek değerlendirilmiş olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmen anketlerinin yapıldığı okullarda genel bir risk değerlendirmesi yapılarak, tehlikeler ve tehlikelerden kaynaklanabilecek aşırı, yüksek, orta ve düşük riskler ile düzeltici ve önleyici faaliyetler, alınması gereken tedbirler belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İş Sağlığı ve Güvenliği, Okul, Eğitim, Öğretmen, Anket, Risk Değerlendirmesi.

ABSTRACT

Law No. 6331 on Occupational Health and Safety was published in the Official Gazette No. 28339 on 30.06.2012. The purpose of this law is; to regulate the duties, authorities, responsibilities, rights and obligations of employers and employees in order to ensure occupational health and safety in the workplace and to improve existing health and safety conditions. But despite the fact that the law covers all employees in all sectors, this point has not yet been reached in terms of enforcement. The work to be done in the light of these expectations is very important in terms of raising qualified personnel to my country. For this reason, a questionnaire study was carried out about 120 teachers working in 26 kindergartens located in Zeytinburnu and Fatih districts and the results of this questionnaire are given in the thesis.

It is possible to observe the hazards arising from hazards and hazards in the environment by carrying out risk assessment in schools. Risks and hazards can be avoided by taking precautions and the lowest (acceptable risk level) can be reduced. As a result of the teachers' survey, it was observed that most of the teachers did not know the concept of risk assessment and most of the public schools did not have risk assessment but the majority of the private schools had analyzed the risks. A general risk assessment is made in the schools where teacher questionnaires are conducted to determine over-, high, medium and low risks, corrective and preventive actions and precautions to be taken due to hazards and hazards.

Key Words: Occupational Health and Safety, School, Education, Teacher, Survey, Risk
Assesstmen

ÖNSÖZ

İstanbul Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İş Sağlığı ve Güvenliği Ana bilim dalında yüksek lisans bitirme tezi olarak hazırlanan “Anaokullarında Çalışan Öğretmenlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Alanında Farkındalık Oluşturma Uygulamaları” konulu çalışmamda; gerek tez yazım sürecinde, gerekse makalemi hazırlama aşamasında beni yönlendiren, uzman görüşlerini, bilgi ve tecrübeleri ile yardım ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Alpaslan Hamdi KUZUCUOĞLU’na ve Dr.Öğretim Üyesi Rüştü UÇAN, Öğretim Görevlisi Nuri BİNGÖL hocalarıma çok teşekkür ediyorum. Tezle ilgili Zeytinburnu ve Fatih bölgesinde anketlerin yapılmasına onay veren İstanbul Valiliği ve İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü’ne, tezin son haline gelmesinde ve teknik konularda yardımlarını esirgemeyen Gelişim Üniversitesi Araştırma Görevlisi Umut Solmaz Hocama, çalışma süresince tüm zorlukları benimle göğüsleyen ve hayatımın her evresinde bana destek olan değerli aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

BEYAN

Bu çalışmanın kendi tez çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar hiçbir aşamasında etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

İLHAN YİVLİ

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
BEYAN	iv
İÇİNDEKİLER	v
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	vi
TABLolar DİZİNİ	vii
1 GİRİŞ	1
2 GENEL BİLGİLER	2
2.1 İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramının Tanımı.....	2
2.2 Okul için Sağlık ve Güvenlik Şartları.....	3
2.3 Okullarda İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmaları:.....	4
2.4 Okullarda Meydana Gelen İş Kazaları:	4
2.4.1 Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yaşanan Kazalardan Sonra Yaptığı Çalışmalar:....	5
2.5 Okul Sağlık Güvenlik Kurulu ve Alan Sağlık Güvenlik Kurulu.....	7
2.6 Milli Eğitim Bakanlığı Okul Rehberine Göre Okul Yönetimlerinin Yapacakları Çalışmalar	8
2.7 Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliği.....	11
2.8 Okul Öncesi Eğitim	11
2.9 Okullarda İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmaları.....	12
2.10 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda Tarafların Yükümlülükleri.....	21
2.10.1 İşveren Yükümlülükleri.....	21
2.10.2 Çalışanların Yükümlülükleri	21
2.10.3 Devletin Yükümlülükleri:.....	21
3 GEREÇ VE YÖNTEM	23
3.1 Evreni ve Örnekleme.....	23
3.2 Veri Toplama Araçları ve Analizi	23
3.3 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	23
3.4 Literatür Taraması	24
3.4.1 Türkiye'de Genel Durum.....	24
4 BULGULAR VE YORUMLAR	26
4.1 (A) DEMOGRAFİK TABLOLAR.....	26
4.2 C.YANGIN, TAHLİYE DURUMU VE ACİL DURUMLAR	35
5 TARTIŞMA	59
5.1 Anket B Grubu Soruları:.....	59
5.2 C Grubu Soruları:	61
5.3 D Grubu Soruları:	63
6 SONUÇ VE ÖNERİLER	66
6.1 Sonuç	66
6.2 Öneriler.....	69
KAYNAKLAR	71
EKLER	73

SİMGELELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

İSGK	:İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu.
ILO	:International Labour Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)
ISO	:International Organization For Standardization (Uluslararası Standardizasyon Örgütü.)
İSG	:İş Sağlığı ve Güvenliği.
KKD	:Kişisel Koruyucu Donanım.
LPG	:Liquid Petroleum Gas (Sıvılaştırılmış Petrol Gazı)
MEB	:Milli Eğitim Bakanlığı
OHSAS	:Occupational Health and Safety Assessment(İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi)
OSGK	:Okul Sağlık ve Güvenlik Kurulu.
WHO	:Dünya Sağlık Örgütü

TABLolar DİZİNİ

Sayfa

Tablo 1: Türkiye’de Yıllar İtibariyle İş Kazası ve Meslek Hastalıkları	24
Tablo 2. Cinsiyet Dağılımı Frekans Tablosu.....	26
Tablo 3. Yaş Dağılımı Frekans Tablosu.....	26
Tablo 4. Görev Dağılımı Frekans Tablosu	27
Tablo 5. Mesleği Yapma Süresi Frekans Tablosu.....	27
Tablo 6. Eğitim Düzeyi Frekans Tablosu.....	28
Tablo 7. Elektrik Tesisatının Kontrolü Durumu.....	28
Tablo 8. Okul İçinde Elektrik Kaçaklarına Karşı Önlem Alınma Durumu.....	29
Tablo 9. Okulda Bulunan Elektronik Cihazların Kontrolü	29
Tablo10. Okulda Cam Bölmelerin Güvenlik Açısından Değerlendirilmesi.....	30
Tablo 11. Okulda Bulunan Dolap vb. Nesnelerin Güvenli Şekilde Yerleştirilmesi.....	30
Tablo 12. Çalışanlar İçin Ergonomik Şartların Sağlanması Durumu.....	31
Tablo 13. Zeminlerin Düşme- Kaymaya Karşı Güvenliğinin Alınması.....	31
Tablo 14. Geçiş Alanlarında Tertip ve Düzenin Sağlanması	32
Tablo 15. Okul İçinde Alarm Çalışması.....	32
Tablo 16. Okul İçinde Bulunan Çukurların Güvenliğinin Sağlanması	33
Tablo 17. Böcek, Haşere Vb. Karşı Yeşil Alanların İlaçlanması	33
Tablo 18. Okul Bahçesindeki Direk, Duvar vb. İçin Gerekli Güvenliğin Sağlanması....	34
Tablo 19. Mutfakta Gaz Dedektörünün Bulunması	34
Tablo 20. Yangı Söndürücülerin Uygun Yerlerde Olması	35
Tablo 21. Yangın Söndürücülerin Periyodik Kontrolü	35
Tablo 22. Acil Durum Planlarının Gerekli Yerlere Asılma Durumu	36
Tablo 23. İlk Yardım Dolabı Bulunma Durumu	36
Tablo 24. Acil Durum Tahliye Tatbikatının Yapılması Durumu	37
Tablo 25. Acil Durum İşaretlerinin Bulunması	37
Tablo 26. Tehlikeli Buhar ve Gazlara Karşı Önlemlerin Bulunması	38
Tablo 27. Acil Durum Ekiplerinin Belirlenmesi	38
Tablo 28. İlk Yardım Dolabında Bulunması Gereken Malzeme Durumu	39
Tablo 29. Havalandırma Düzenineğinin Bulunması	39
Tablo 30. Yanıcı ve Parlayıcı Maddelerden Uzak Tutulma	40
Tablo 31. Doğal Afetlere Karşı Tedbir Alınması Durumu.....	40
Tablo 32. Yangın Krokisi Bulunma Durumu	41
Tablo 33. Tahliye Krokisi Bulunma Durumu.....	41
Tablo 34. Yangın Dolabı Bulunma Durumu	42
Tablo 35. Okulda Sağlık- Güvenlik Kültürü Oluşturmayla İlgili Faaliyetler	42
Tablo 36. İSG Bilinci Oluşturmak Adına Materyal Kullanımı Durumu.....	43
Tablo 37. İdareci ve Öğretmenlerin Öğrencilerde İSG Bilinci Geliştirme Faaliyetleri Durumu	43
Tablo 38. İSG Hedeflerine Ulaşmak Adına Yapılan Etkinliklerin Varlığı	44
Tablo 39. İSG Haftasında Etkinlik Yapılma Durumu	44
Tablo 40. Türkiye’deki İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu	45
Tablo 41. Öğrenci ve Velilere İSG İle İlgili Örnek Davranış Sergileme Durumu.....	45
Tablo 42. Okulda İSG Kültürü Oluşması İçin Örnek Davranışların Yapılması.....	46

Tablo 43. 4857 Sayılı İş Kanununun Bilinirliği	46
Tablo 44. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Bilinirliği	47
Tablo 45. 6331 Sayılı İSG Kanununun İSG Kültürü Oluşturmasındaki Etkisi.....	47
Tablo 46. 6331 Sayılı İSG Kanunuyla Anaokulunda Risk Değerlendirilmesi Yapılması	48
Tablo 47. 6331 Sayılı Kanun İle Anaokulunda Acil Eylem Planı Yapılması	48
Tablo 48. 6331 Sayılı Kanun Kapsamında Anaokulunda İç Yönerge Bulunması	49
Tablo 49. Eğitim İle Bölüm Ortalamalarının Anova Testi İle Değerlendirilmesi.....	49
Tablo 50. Araştırmanın Güvenirlilik Analizi	50
Tablo 51. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Zeminlerin Kaymaya Karşı Korunmasına İlişkin Ki Kare Tablosu	50
Tablo 52. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Mutfaktaki Gaz Dedektörünün Çalışmasına İlişkin Ki Kare Tablosu.....	51
Tablo 53. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Mutfaktaki Gaz Dedektörünün Çalışmasına İlişkin Korelasyon Tablosu	51
Tablo 54. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Yangın Söndürücülerin Periyodik Kontrolünün Yapılmasına İlişkin Ki Kare Tablosu.....	52
Tablo 55. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Yangın Söndürücülerin Periyodik Kontrolünün Yapılmasına İlişkin Korelasyon Tablosu	52
Tablo 56. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Acil Durum Tahliye Tatbikatının Yapılmasına İlişkin Ki Kare Tablosu	53
Tablo 57. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Acil Durum Tahliye Tatbikatının Yapılmasına İlişkin Korelasyon Tablosu.....	53
Tablo 58. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Acil Durum Ekiplerinin Belirlenmesine İlişkin Ki Kare Tablosu	54
Tablo 59. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Acil Durum Ekiplerinin Belirlenmesine İlişkin Korelasyon Tablosu.....	54
Tablo 60. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Havalandırma Düzenineğinin Bulunmasına İlişkin Ki Kare Tablosu	55
Tablo 61. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Havalandırma Düzenineğinin Bulunmasına İlişkin Korelasyon Tablosu.....	55
Tablo 62. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Yanıcı/Parlayıcı Maddelerin Uzak Tutulmasına İlişkin Ki Kare Tablosu	56
Tablo 63. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Doğal Afetlere Karşı Önlem Alınmasına İlişkin Ki Kare Tablosu	56
Tablo 64. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Doğal Afetlere Karşı Önlem Alınmasına İlişkin Korelasyon Tablosu	57
Tablo 65. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Tahliye Krokisi Bulunmasına İlişkin Ki Kare Tablosu.....	57
Tablo 66. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Tahliye Krokisi Bulunmasına İlişkin Korelasyon Tablosu	58

1 GİRİŞ

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, (30.06.2012) tarihinde 28339 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir. Bu kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır. Bu kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- b) Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi,
- c) Çalışan temsilcisi: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,
- ç) Destek elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi temsil eder.

Anaokullarında çalışan öğretmenlerin yaşam şartlarına ve sosyal ekonomik gelişmelere paralel olarak, çalışılan ortamlarda iş sağlığı ve güvenliği kültürünü oluşturmasında önemli roller üstlenmektedir. Toplumun tüm tabakalarına aktarılmasında ilk eğitim olan okul öncesi kurumlarında bu görevi üstlenerek, yeni nesle aktarmaları gibi görevleri bulunmaktadır. Bu çerçevede iş sağlığı ve güvenliği hakkında gerekli, yeterli bilgi sahibi olup olmadıkları yapılan anket çalışmalarıyla belirlenmeye çalışılmıştır. Bu anket çalışması Zeytinburnu, Fatih ilçelerinde bulunan okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlere uygulanmıştır. Ankette, okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmen ve personele iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili 50 soru yer almakta olup; anket 120 den fazla öğretmen ve çalışana uygulanmıştır.

2 GENEL BİLGİLER

2.1 İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramının Tanımı

İş sağlığı ve güvenliği kavramı, çalışanların fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan tam bir iyilik hali içinde olmaları ve işyerinde optimum sağlık koşullarının oluşturulması, bu durumun sürekliliğinin sağlanmasıdır. İş sağlığı ve güvenliği kavramı tanımları WHO ve ILO tarafından yapılmaktadır. Çalışanların, çalışma şartlarının negatif etkilerden arındırılması ve yapılan iş ile işi yapan arasındaki uyumun sağlanmasının amaçlandığı bir tıp bilimi olarak adlandırılabilir (Yiğit,2013:2). Gelişen ve gelişmekte olan toplumlarda iş kazaları en önemli sorunların başında gelmiştir. İşçinin sadece işyeri içinde güvenliğinin sağlanmasının yeterli olmayacağı, işyeri dışında da güvenliğinin sağlanması göz önünde bulundurularak iş sağlığı ve güvenliğinin daha kapsamlı tanımı; yalnızca işyerinde değil işyeri dışında da işçinin sağlık ve güvenliğini olumsuz etkileyebilecek riskleri tespit etmeyi ve önlem almayı zorunlu kılar (Beyazıt,2006:529). İş kazası ve meslek hastalıklarına yol açan nedenlerin ortadan kaldırılması, koruyucu ve önleyici tedbirlerin amaç ve kapsamında belirtilmektedir (Narter, 2015:9).

Zaman içerisinde iş sağlığı ve iş güvenliğinin konusunun gündemde olması ve geliştirilmesine yönelik önlemler gelişme göstermiş olsa bile hala bu konuda eksiklikler mevcuttur (iş sağlığı ve iş güvenliği kültürünün işçi, işveren toplumsal olarak oluşmamış olması, mevzuat ve işleyişle ilgili sorunlar anlayışının vb.) Sorunun sosyal boyutunun yanında ekonomik boyutunu da dikkate almak gerekir. İş sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanamaması sonucunda ortaya çıkan iş kazası ve meslek hastalıkları, çalışandan başlayarak, işyerine, işyerinden ülke ekonomisine kadar zincirleme bir reaksiyonla geniş ölçekli maliyetlere neden olmaktadır. Söz konusu ekonomik maliyetler, hem işletmelerin rekabet gücü üzerinde büyük ve ağır bir yük oluşturmakta hem de ülkenin gayri safi yurt içi hasılasında önemli bir yer teşkil ederek ekonomik ve sosyal kalkınmaya ilişkin hedefleri etkileyen bir olgu olarak dikkatleri çekmektedir (Kılış, 2014: 246-247). İş sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin yapılan çalışmalar; bu alanda yeterli ve etkin önlemlerin alınması durumunda iş kazası ve meslek hastalıklarının önemli oranda azaltılabileceğini ortaya koymuştur. Bunun için; tehlikenin kaynağında kontrol altına alınması, riskleri asgari seviyeye indirecek

çalışma sistemlerinin tasarlanması, tehlikeli maddeler yerine daha güvenli olanlarının tercih edilmesi, kişisel ve koruyucu ekipmanların kullanımı ve en temel noktalardan biri olan iş sağlığı ve iş güvenliğinin bir ilke olarak üst yönetim tarafından sahiplenilmesi amaçlanmalıdır. Bu durum; ancak tarafların belirlenen ortak değerleri benimsemelerine ve alınan önlemleri sorumluluklarının bilincinde olarak uygulamalarına bağlıdır. Buna dayanarak iş sağlığı ve güvenliği kültürünün tüm çalışanlarda yaygınlaşması ve benimsenip uygulama aşamasına gelmesi amaçlanmıştır.

2.2 Okul için Sağlık ve Güvenlik Şartları

Okul güvenliği, okul ortamı ve okulun etrafı ile bağlantılı bir olgudur. Okul ortamında eğitim ve öğretim faaliyetlerini güvenli, sağlıklı bir şekilde yürütmek için öğrenci, veli, öğretmen ve okul idaresi, ekonomik ve sosyal yönden koordineli çalışmalıdır. Güvenli okul, öğrencilerin isteği olması dışında hem öğretmenlerin hem de ebeveynlerin istediği ve beklediği bir ortamdır. Okul idaresi sağlık ve güvenlik şartlarının sağlanması için gerekli iç yönergeler oluşturmalı ve bu yönergelerin takibi ,uygulanması sorumlu kişilerce yapılmalıdır.

Öğrenciler okulda, sınıf ortamlarında, okuldan çıkışları sırasında birçok tehlike ve risk ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Okul içerisinde, çocuklara zarar verme potansiyeli yüksek tehlikeler ve bunlardan kaynaklanan riskler, istenmeyen kazaların veya yaralanmaların oluşmasına neden olmaktadır. Oluşan bu kazalar çocuklar üzerinde ağır psikolojik sorunlara neden olabilmektedir. İş sağlığı ve güvenliğinin başlıca bileşenlerinden biri de önleyici faaliyetlerdir.

Okullarda meydana gelen iş kazaları verileri ile istatistikler oluşturulmalı, kazaların nasıl oluştuğu, nedenleri ve bir daha aynı kazaların meydana gelmemesi için ne gibi çalışmalar yapılacağı hakkında toplantılar yapılmalıdır. Okulda çalışanlara gerekli eğitimleri verilmeli, bilinçlendirilmelidir. Okulda karşılaşılabilecekleri tehlike ve riskler hakkında bilgilendirilmeli ve bu yönde önleyici çalışmalar yapılmalıdır. Bu tedbirler, kazaların oluşma ihtimalini azaltacaktır.

2.3 Okullarda İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmaları:

Okul yönetimi, okulda sağlık ve güvenlik şartlarını yerine getirmekle görevlidir. Gerek sınıflardaki gerekse koridorlardaki dolap ve panoların sabitlenmesi, okul zemininin öğrencilerin düşmelerinde yaralanmayacakları malzemeyle kaplatılması, merdivenlerin kenarlıklarındaki tutunma yerlerinin sağlamlığı, sınıf kapılarının kilitle sabitlenmesi, okulda acil çıkışlar, sağlık ve güvenlik ile ilgili işaretlemeler yapılmalıdır. Öğrencilere okulda meydana gelebilecek kazalar ile ilgili gerekli bilgiler verilerek, kendilerini kazalara karşı nasıl korumaları eğitim ve uygulamalı olarak öğretilmelidir. Okullarda, öğretmenler için görsel sunular, afiş ve kısa film gibi etkinlikler yıl içinde planlı olarak yapılmalıdır. Okullar İş sağlığı ve güvenliği işlemlerinin, İl ve ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde kurulan İş Sağlığı Güvenliği birimi aracılığıyla yapılması önemli bir yeniliktir. Çıracılık ve meslek eğitimi veren okullar hariç, bütün okullar tehlike sınıfı bakımından "az tehlikeli" sınıfındadır (MEB Genelge, 2014).

2.4 Okullarda Meydana Gelen İş Kazaları:

İstanbul Maltepe Dumlupınar İlköğretim Okulu'nun tuvaletinde 4 yıl önce lavabonun üzerine düşmesi sonucu hayatını kaybeden 6 yaşındaki Efe Boz'un, "Kazaya neden olan lavabonun ana sınıfındaki çocuklara uygun sağlamlıkta ve boyutta yapılmamış olması, lavabonun düşme tehlikesi göz önüne alınarak demir destekli veya ayaklı yapılmaması, sadece iki vida ile duvara monte edilmiş olması, söz konusu lavabo ile ilgili gerekli kontrollerin yapılmamış olması" ölümüne neden olmuştur (Gürcanlı, 2013).

Uşak Eşme'de okuduğu yatılı okulun bahçesindeki fosseptik çukuruna düşerek boğulan 9 yaşındaki Ercan Balık; İzmir'de okulun yaya kapısı kilitli olduğu için yöneldiği araç giriş kapısında sıkışarak yaşamını yitiren 17 yaşındaki Anıl Erdem; yine İzmir'de okulun bozuk kapısı üzerine düştüğü için yaşamını yitiren 4 yaşındaki Mehmet Ali Yavuz; Bitlis'in Ahlat ilçesinde okuldaki yangın tatbikatı sonrasında yaşamını yitiren 17 yaşındaki Onur Akgün ise okullardaki kazalarda hayatını kaybeden diğer öğrencilerdir.

Sivas'ta Mevlana Ortaokulu öğrencisi 12 yaşındaki Ziya Emin Veske'nin koluna saplanan kapı kolu, hastanede yapılan müdahale ile çıkarıldı. Çorum'da da Bahçelievler Öğretmen Salim Akaydın Ortaokulu'nda bir sınıftaki kapının demir kolu, 11 yaşındaki

öğrenci Ceyhun Emre Top'un koluna saplandı. Öğrenci, vidaları sökülen kapı kolu ile birlikte hastaneye götürüldü. İnegöl'de İshakpaşa İlkokulunda A.İ'nin üzerine tuvalette elini yıkadığı sırada kalorifer peteği düştü. Öğrencinin sağ bacağına kırıklar oluştu. İnşaat süreci bittiği söylenen ve öğrenime açılan Trabzon Bahçecik Mahallesi İmam Hatip Ortaokulu'nda 5 yaşındaki Resul Demir ise, üzerine 200 kg ağırlığında bir demir kapı devrilmesi sonucu ağır yaralanmıştır (Gürcanlı, 2013).

Mersin Çeşmeli Anaokulunda ders esnasında sınıfın tavanında çökme meydana gelmiş ve dört öğrenci hafif yaralanmıştır. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü olayın ardından okulda incelemelerde bulunmuş ve sonucunda soruşturma başlatılmıştır (www.haber7.com,28.12.2017).

Okullarda yaşanan kazalar sadece öğrencilerle sınırlı kalmamaktadır. Örn; Diyarbakır'da bir köy okulunun halılarını yıkamak için okul damına çıkan bayan (aynı zamanda okulun velisi) damdan düşerek belini kırmış, vahim olayın neticesinde okul yönetimi aleyhinde yüz binlerce TL'lik tazminat davası açmıştır. Başka bir okulda yaşanan bir başka iş kazasına örnek: okulun hizmetlisinin WC temizliğini daha etkin yapabilmek amacıyla tuz ruhu (kezzap) ile çamaşır suyunu karıştırması neticesinde klor gazı ortaya çıkıp hizmetliyi zehirlemiştir (Gündüz, 2013).

16 Ağustos 2017 tarihinde, İzmir'in Çiğli İlçesinde anaokuluna giden Alperen Sakin serviste unutulup havasız kalarak hayatını kaybetmiştir ,burada ilk etapta servis hostesinin ve şoförün dikkatsizliği göze çarpmaktadır. İş sağlık ve güvenliği faktörleri sadece okulda değil okula ulaşım esnasında da göz ardı edilmemelidir.

2.4.1 Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yaşanan Kazalardan Sonra Yaptığı Çalışmalar:

Milli Eğitim Bakanlığı, Mardin'de bir öğrencinin üzerine dolap düşmesi nedeniyle ölmesi sonucunda okullarda güvenlik tedbirlerinin alınması amacıyla tüm il Milli Eğitim Müdürlüklerine; okulların tümünde alınması gereken tedbirlerin bulunduğu "Okul kazalarını önleyici tedbirlerin alınması" başlıklı bir yazı göndermiştir. Okul yönetim ve yöneticilerinin okullarda oluşabilecek tehlike ve risklerden öğrencileri korumakla sorumlu oldukları belirtilmiştir. Özellikle sınıf ve koridorlarda bulunan dolap, tablo, duyuru panosu gibi eşyaların sabitlenmesi; oyun parkında bulunan araçların periyodik kontrollerinin yapılması, bahçe zemininin imkanlar ölçüsünde çocukların düştüklerinde yaralanmayacakları türden malzeme ile kaplatılması; bahçe

kapısı, merdiven korkulukları, pencere ve çatı katı girişleri gibi yerlerin kontrol edilmesi gerektiği ifadelerine yer verildi (Aygül, 2014). Okul, çocukların aileleri ve evleri dışında ilk defa toplum hayatına girdikleri, yeni arkadaşlar edindikleri ve daha fazla fiziksel faaliyette buldukları yerdir. Bu yüzden öğrencilerin okulda kendi davranışları, çevresel düzenlemelerin yetersizliği ve ihmaller sonucu kaza riskleri yükseliyor.

Kazaların, çocuğu fiziksel, psikolojik ve sosyal yönden etkilediği; hastalanmasına, sakatlanmasına hatta ölümüne neden olurken, aileye ve topluma da ağır maddi manevi yük getirdiği ve kazaların, okul bölgesinde daha önceden alınacak tedbirlerle önlenabilir olaylar olduğu saptanmıştır (Aygül, 2014).

Hem ders hem de teneffüslerde öğrencilerin sorumlulukları öğretmenlerdedir. Öğretmenler, öğrencilerle çoğu zaman bir arada olmalarından ötürü öğrencilerin geçirdikleri kazalara en çok tanık olan ve gözlemleyen kişilerdir. Bu nedenle kaza sırasında yapılması gerekenleri en iyi bilenler olmalıdırlar. Öğretmenlerin sorumlulukları kaza anında yapılması gerekenlerin dışında ayrıca kazanın gerçekleşmemesi için alınacak tedbirleri bilmek ve bu tedbirleri öğrencilerine öğretmek olmalıdır. Ayrıca öğretmenlerin ilkyardım için gereken bilgilere sahip olması, yaşanan okul kazası sırasında, doğrudan ilk müdahalenin yapılması açısından çok önemlidir (Aktaş, 2014). Aşağıda yapılacak olan çalışmalar yer almaktadır:

Elliden fazla çalışan olan okullarda kurullar oluşturulması:

Okullarda elli ve elliden fazla personelin çalışması durumunda, İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi oluşturulacaktır. Risk değerlendirmesi, hizmet alma yoluyla değil Milli Eğitim Bakanlığı'nda görevli iş güvenliği uzmanı ile ildeki İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi uzmanlarının desteğiyle, risk değerlendirmesi ekibi tarafından ortaklaşa yaptırılacaktır.

İş Güvenliği uzmanlığı sertifikası olan öğretmenlerin tespit edilmesi:

Okullardaki öğretmenler ile Bakanlıkta çalışan personellerden iş güvenliği uzmanlığı sertifikası olanlar belirlenecektir. Tam zamanlı iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilecek olan öğretmenlerin norm kadro fazlası olması gerekmektedir. Bu özelliğe sahip öğretmen olmaması durumunda çalışan personellerden istekli olanlar görevlendirilecektir. Aile Hekimleri veya Toplum Sağlığı Merkezlerinden isteyenler arasından, tam ya da kısmi süreli İşyeri hekimi görevlendirmesi yapılacaktır.

Öğrenci ve çalışanlarda farkındalığın artırılması:

Okul müdürlükleri tarafından, hem öğrencilere hem de okullardaki tüm çalışanlara iş sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili bilincin ve kültürün oluşturulması amacıyla, afiş,seminer,kısa film vb. gibi etkinlikler düzenlenerek bu konuda kazanımların artırılması, okullardaki çalışanların ve öğrencilerin bilgilendirilmesi amaçlanmalıdır.

Engelli Çalışanların Durumu:

Merkezde; İnşaat Emlak Daire Başkanlığı, taşrada valiliklerde görevli teknik personel tarafından gerekli tespitler yapılarak okul binalarının iş sağlığı güvenliği mevzuatındaki şartlara uygun olup olmadığının belirlenmesi, uygunsuz koşulların giderilmesi sağlanarak engellilere yönelik çalışma koşulları kolaylaştırılması ve çalışma ortamlarının engellilere uygun hale getirilmesi sağlanmalıdır (Aktaş, 2014).

2.5 Okul Sağlık Güvenlik Kurulu ve Alan Sağlık Güvenlik Kurulu

Okul Düzeyinde Okul Sağlık ve Güvenlik Kurulu (OSGK) : Okul müdürü sağlık ve güvenlik faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumludur. Okul bünyesinde oluşturulan sağlık ve güvenlik kurulu ilgili müdür yardımcısı, alan şefleri ile okul öğrenci temsilcisi ve okul aile birliği başkanı olmak üzere en az beş üyeden oluşur. Kurul çalışmalarını okuldaki diğer sosyal kulüplerle (Sağlık Kulübü vb.) birlikte yürütür. Bu kurulun görevleri; Okul düzeyinde sağlık ve güvenlik faaliyetlerini organize etmek, alan sağlık ve güvenlik kurulları tarafından bildirilen eksikliklerin tamamlanmasını sağlamak, okullarda acil durum önlemlerini almak, sağlık ve güvenlikle ilgili eğitimler düzenlemek, sağlık ve güvenlikle ilgili yarışmalar düzenlemek, mevzuata uygun, sağlık, güvenlik şartlarına uygun ekipmanların alınmasını sağlamaktır (Polat, 2012) .

Alan Sağlık ve Güvenlik Kurulu (ASGK) : Alan sayısı üçten fazla ise her alan kendi bünyesinde sağlık ve güvenlik kurulu oluşturacaktır. Alan sayısı belirtilen sayıdan az ise ASGK'nın görevlerini OSGK üstlenecektir. ASGK üyeleri; alan şefleri, seçilecek öğretmen ve öğrencilerden oluşacaktır (Polat, 2012).

2.6 Milli Eğitim Bakanlığı Okul Rehberine Göre Okul Yönetimlerinin Yapacakları Çalışmalar

Acil Çıkışlar: Okullarda acil durumlarla karşılaşıldığında ne yapılması gerektiği ve çalışan sayısına uygun çıkış noktaları ile yön levhalarının mevcut durumlarının tamamıdır.

Kazalar: Ramak kala olaylar ile kazaların sağlık ve güvenlik kuruluna bildirim sonrasında bu kurul tarafından okullarda yaşanan kazaların incelemesi yapılarak okul müdürü bilgilendirilir.

İlk Yardım: İlk yardım personelinin adları ile telefon numaraları okul panolarında asılı bulundurulmalıdır. Okuldaki çalışanların kan gruplarının listesi, Okul Sağlık ve Güvenlik Kurulunda olmalı ve öğrencilerin kan gruplarını, okul bilgi yönetim sistemine öğretmenler tarafından yazılmalıdır.

Mesai Saatleri Dışında Okulun Kullanımı: Okul mesai saatleri haricinde, çalışan ve öğrenci girişi okul sağlık ve güvenlik kurulu ile alan sağlık ve güvenlik kurulunun izni ile mümkün olmaktadır. Çalışma saatleri dışında çalışanlar, yangın ve güvenlik kurallarını bilmek ve bu kurallara uymak zorundadırlar.

Bina Hizmetleri: Okullarda elektrik ve su tesisatlarının aylık bakımı ve gerektiğinde tamiri sadece yetkili kişiler tarafından yapılarak, Okul Sağlık ve Güvenlik Kurulunun talimatları ile sağlanmalıdır. Yetkisi olmayanlar bu işlere müdahale etmemelidir.

Sağlık ve Güvenlik Kontrolleri: Okullarda senede iki defa genel sağlık kontrolleri yapılmalıdır. Kontroller; Okul Sağlık ve Güvenlik Kurulu ile Alan Sağlık ve Güvenlik Kurulu tarafından yaptırılmalıdır. Kurullar, gerekli olduğu takdirde ilgili kurumlardan ya da kişilerden yardım isteyebilirler.

Raporlama: Raporlar ve formlar Alan Sağlık ve Güvenlik Kurulu tarafından yazılır. Okul Sağlık ve Güvenlik Kurulu ile okulun müdürüne iletilerek, tekrarlanan kazaların önlenmesi için güvenlik önlemlerinin alınması sağlanmalıdır.

Okul Sağlık ve Güvenliği Kurulu tarafından en az iki ayda bir iş güvenliği toplantısı yapılmalıdır. Acil durumlarda tehlikenin riske dönüşmemesi adına raporlama yapılmadan hemen harekete geçilmelidir.

Gözetim: Bütün faaliyetler bölüm veya alan sorumlularının eşliğinde ve gözetiminde yapılmalıdır. İş güvenliği kurallarına uyulmalıdır (Polat, 2012).

Eğitim: Okullarda, öğretmenlere, öğrencilere ve çalışanlara okullardaki tehlikeler ile bu tehlikelerden kaynaklanan riskler konusunda iş sağlığı ve güvenliği temel eğitimi verilmelidir. Bu temel eğitimde acil durumda yapılması gerekenlerle ilgili bilgilendirmeler de olmalıdır. Bu eğitimin yapılmasını Okul Sağlık ve Güvenliği Kurulu sağlar. Eğitimler düzenli aralıklarla tekrarlanabilir. Okula yeni çalışanlar geldiğinde de bu eğitimin verilmesi sağlanmalıdır.

Risk Değerlendirmesi: Güvenlik ve sağlık açısından tehlike ve risklerin tespit edilmesi, risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve değerlendirilmesi, herhangi kaza veya ramak kala olay ile karşılaşılmasını için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Ekipmanların Güvenli Kullanımı ve Bakımı: Okullarda eğitim amaçlı kullanılan tüm ekipmanlar, amacına ve kullanım kılavuzuna uygun şekilde kullanılmalıdır. Ekipmanlarla ilgili kişisel koruyucu donanımlar bulunmalı ve kullanılması sağlanmalıdır. Okullardaki ekipmanların periyodik bakımları ve kontrolleri Alan Sağlık ve Güvenlik Kurulu tarafından yaptırılmalıdır.

Çalışma Ortamının Gözetimi: Çalışma ortamının ve ekipmanların kontrolleri hem çalışmaya başlanmadan önce hem de çalışma bittikten sonra sorumlu öğretmen tarafından yapılmalıdır. İş sağlığına ve iş güvenliğine uygun olmayan faktörler tespit edilip hemen önlem alınmalıdır. İş sağlığı ve güvenliğini sağlamak için yönetmeliklere uygun güvenlik ve sağlık işaretleri kullanılmalıdır (Polat, 2012).

Yerleşim Planı: Okul Sağlık ve Güvenliği Kurulu yerleşim planlarını uygun bir şekilde oluşturmalıdır. Okul Sağlık ve Güvenliği Kurulu tarafından kontrolleri yapılmalı ve planlar asılmalıdır.

Ölçüm ve Testler: Yapılması zorunlu hallerde ortamdaki toz, gürültü, aydınlatma ve termal konfor şartlarının ölçümleri, Okul Sağlık ve Güvenliği Kurulu tarafından yaptırılmalı ve uygunsuzlukların giderilmesi sağlanmalıdır. Merdivenler:

Yangın merdivenleri: Okuldaki merdivenler haricinde kesinlikle yangın merdiveni olmalı, acil durumlarda bu merdivenlerden çıkışlar kolaylıkla sağlanmalıdır. Yangın merdivenlerinin yeri krokilerde belirtilmelidir.

Normal merdivenler: Bu merdivenler daima kullanışlı ve güvenlik açısından uygun olmalıdır. Merdiven aralıklarının düşme riskine karşı kapalı olmalı,merdiven basamaklarına kaymayı engelleyecek şeritler yapıştırılmalı ve merdiven kenarlarında mutlaka korkuluk bulundurulmalıdır.

Basınçlı Sistemler: Okullarda bulunan basınçlı sistemlerin kurulumu mevzuata uygun yapılmalıdır. Okul Sağlık ve Güvenliği Kurulu, basınçlı sistemlerin periyodik muayenelerinin yetkili kişiler tarafından yapılmasını ve standartlara uyulmasını sağlamalıdır.

Topraklama: Okullardaki bütün ekipmanların yönetmeliklere uygun olarak topraklamaları yetkili kişilerce yapılmalıdır. Topraklama ölçüm raporu alınmalı, tespit edilen uygunsuzluklar veya eksiklikler en kısa zamanda giderilmelidir.

Elektrik: Okulun elektrikle ilgili işlerini mevzuata uygun olarak ve sadece yetkili olan kişilere Okul Sağlık ve Güvenliği Kurulu yaptırmalıdır. Elektrik işleri yapılırken önlem olarak;

Elektrik çalışmalarında minimum iki kişinin beraber çalışması,

Elektrik bağlantılarına karşı dikkatli olunması,

Elektrik pano ve kutularının kapalı olması gerekir.

Yangın talimatları: Okul Sivil Savunma Kulübü ile Okul Sağlık ve Güvenliği Kurulu birlikte okuldaki yangına neden olabilecek riskleri değerlendirir ve gerekli önlemleri alınmasını sağlar. Acil durum planları, acil durum ekipleri, toplanma bölgeleri, yangın ihbarı için telefonların bulunduğu talimatları hazırlar ve gerekli tatbikatları yapar (Polat, 2012).

2.7 Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliği

Ülkemizde Osmanlı Devleti döneminde 1865 tarihli Dilaver Paşa Nizamnamesi, Ereğli Kömür Havzası’nda uygulanmış, bu alandaki ilk yasal düzenlemedir (dergipark.gov.tr/isvehayat/issue/34275/378851). 1876 yılında Mecelle’de kusurlu bulunması halinde işverene, işçinin zararına tazmin yükümlülüğü getirilmiştir (Aykanat,2014:62). 10.09.1921 tarihli Teşkilat-ı Esasiye’de Ereğli Maden Ocakları için çıkarılan kanunla 18 yaşından küçük işçi çalıştırılması yasaklanmış, çalışma süresi 8 saatle sınırlandırılmıştır (Gerek,2008:6,7;Arıcı,1999,42). 1936 yılında çıkarılan 3008 sayılı iş kanunu ile Türkiye’de çalışma hayatı düzenlenmiş ardından 1945’te Çalışma Bakanlığı kurulmuştur. İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi(İSGÜM) İSE 1964’te kurulmuştur (<http://uzmaniyiz.biz/is-sagligi-ve-guvenligi/genel-bilgiler/isg/gelisimsureci.html>). 1971 tarihli ve 1475 sayılı İş kanunu’nun 73 maddesi ile işveren, işçinin sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü kılınmıştır.B kanuna bağlı olarak 1973 yılında kabul edilen genelge ile işyeri hekimi ve işyeri güvenlik elemanı bulundurma zorunluluğu getirilmiştir (Süzek,2011:792). Son olarak 2012 yılında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, maddeleri kademeli olarak yıllar içerisinde yürürlüğe girecek en güncel yasadır.

2.8 Okul Öncesi Eğitim

2017-2018 Eğitim ve Öğretim yılında geçerli olmak üzere; anaokuluna başlama yaşı yönetmeliğin 11. maddesinin 5. fıkrasında açıklanmıştır. Bu kapsamda kayıt yaptıracağınız yılın Eylül ayının sonu itibari ile 36 ayını tamamlayan çocuklar ile 66 ayını tamamlamayan çocukların ana okullarına kaydı yapılabilir. Bu hazırlık eğitimi ilkokulun bir provası olup, çocuğun sosyal gelişimine katkı sağlar. Öğrenci, kişisel temizlik alışkanlığı kazanır, kişilik gelişimi öğretmenler tarafından takip edilir. Yeteneklerinin tespit edilmesi ve erken dönemde tedbirler alıp çözümler üretilmesi aile ve çocuk için oldukça faydalıdır. Okul öncesi dönemde çocuğun zihinsel gelişimi çok hızlıdır. Bu yüzden öğrenmeler oldukça kalıcıdır. Her birey kendine has bir zeka türüne sahiptir. Sözel, dilsel, bedensel, görsel zekalarını kullanmalarını keşfedecek bir ortam ararlar. Öğrencilerin yetenekli yönlerini bulmaya çalışan öğretmenler de

gerekli donanıma sahip kişiler olmalıdır. Okul öncesi ve tüm kademedeki öğretmenler iş sağlığı ve güvenliği alanında yeterli bilgiye ve bilince sahip olmalı, hem öğrencilerini hem de kendilerini tehlikelere karşı korumalıdır.

2.9 Okullarda İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmaları

İşveren sıfatıyla okul müdürleri, çalışan ve hizmet veren sıfatıyla öğretmenler kanun ve yönetmeliklerindeki hususları uygulamakla zorunludur. İşyeri Hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından sağlanacak. Okullarda oluşturulacak OSGK “iş sağlığı ve güvenliği” konusundaki kontrol mekanizmasıdır. MEB tarafından hazırlanan ISG Okul Rehberini kullanarak okullar aşağıdaki işlemleri gerçekleştirecektir. Sorumluluk sadece okul yönetimine değil aynı zamanda bütün öğretmenlerdedir. Okul ortamındaki önlenemez ve öngörülebilir bütün risklerin tespit edilip önlemlerin alınması için “iş sağlığı ve güvenliği ” amaçlı aşağıdaki işlemler yapılır:

- 1-OSGK: Okul ISG Kurulu oluşturulması,
- 2-ASGB: Alan Sağlık ve Güvenlik Kurulu oluşturulması,
- 3-Çalışan temsilcisi seçimi,
- 4-Okul İç Yönergesinin hazırlanması,
- 5-Risk Değerlendirme Ekibi oluşturulması,
- 6-Acil Durum Planlarının Yapılması (İlk yardım, tahliye, yangınla mücadele)
- 7-OSGK üyelerine İSG eğitimlerinin verilmesi,
- 8-Çalışanlara İSG eğitimleri verilmesi,
- 9-Risk Değerlendirmesi yapmak/yaptırmak, (Kontrol listelerini kullanarak)
- 10-KKD: Kişisel Koruyucu Donanım Hazırlanması
- 11-Yapılan değerlendirmeler neticesinde gerekli olan düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirilmesi,
- 12-Form ve belgeler ile raporlamanın yapılması,
- 13-Yapılanların gözden geçirilmesi ve sürecin devamlılığının sağlanması,

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu (OSGK): Okullarda sağlık ve güvenliğin yönetimi için Okul Düzeyinde İş Sağlık ve Güvenlik Kurulu (OSGK) kurulur. Sağlık ve Güvenlik çalışmalarının yürütülmesinden okul/kurum müdürü sorumludur. Okul/Kurum bünyesinde oluşturulan kurulun oluşumu İSG Kurulları Hakkında Yönetmeliğin 6.maddesine göre yapılır. 50 ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde bu kurul zorunludur. Kurul, en az üç ayda bir, ilgili teknik eleman ve uzmanlarca raporların incelenmesini sağlar. Kurul sekreteryasını Müdür Başyardımcısı veya müdür yardımcısı yapar.Çalışan sayısı 49 ve altında bir ilkokul veya ortaokul ise; okullardan alınan temsilcilerle kurul başkanı İl MEM Müdür yardımcısı, sekreteryası İl MEM Müdür yardımcısı veya şube müdürüdür.

Kurul aşağıda belirtilen kişilerden oluşur:

- a) İşveren veya işveren vekili, (Okul müdürü)
- b) İş güvenliği uzmanı, (az tehlikeli yerler ve kamu'da Temmuz 2020'ya ertelendi, MEM belirler)
- c) İşyeri hekimi, (az tehlikeli yerler ve kamu'da Temmuz 2020'ya ertelendi, MEM belirler)
- ç) İnsan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi, (Md.Yard.)
- d) Bulunması halinde sivil savunma uzmanı, (Md.belirler)
- e) Bulunması halinde formen, ustabaşı veya usta, (Çalışanlardan Md.belirler)
- f) Çalışan temsilcisi, işyerinde birden çok çalışan temsilcisi olması halinde baş temsilci. (Seçimle ya da Md.belirler)

Okul müdürü (a) bendini temsil eder, (b-c-ç-d) maddelerindeki üyeler işveren/veya vekilince, (e) öğretmenler kurulunda yapılan oylamayla ya da (a) bendinin atamasıyla belirlenir. Ayrıca (e-f) maddelerinin birer yedekleri seçilir.

Kurul üyelerine işveren tarafından yönetmeliğin 7.maddesine göre aşağıdaki eğitimlerin verilmesi sağlanır:

- a) Kurulun görev ve yetkileri,
- b) İş sağlığı ve güvenliği konularında ulusal mevzuat ve standartlar,
- c) Sıkça rastlanan iş kazaları ve tehlikeli vakaların nedenleri,

- ç) İş hijyeninin temel ilkeleri,
- d) İletişim teknikleri,
- e) Acil durum önlemleri,
- f) Meslek hastalıkları,
- g) İşyerlerine ait özel riskler,
- ğ) Risk değerlendirmesi

Kurul, İşyerinin niteliğine uygun bir iş sağlığı ve güvenliği iç yönerge taslağı hazırlar, işveren onayına sunar, yönerge uygulamasını izler, izleme sonuçlarını raporlar, alınması gereken tedbirleri belirler kurul gündemine alır. İşverene gerekli bildirimlerde bulunur. Kurul, ayda en az 1 kere toplanır, karar alarak tehlikeli sınıfı yerlerde 2 ayda bir olabilir.

Risk Değerlendirme Ekibi: İSG Risk Değerlendirme Yönetmeliği 6.maddesine göre Risk Değerlendirme Ekibi aşağıdaki kişilerden oluşur:

- a) İşveren veya işveren vekili. (Okul Md.)
- b) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri. (MEM belirler)
- c) İşyerindeki çalışan temsilcileri. (Seçilen ya da Md.belirlediği)
- ç) İşyerindeki destek elemanları. (İlkyardım, yangın, tahliye konularında bilgili öğrt.ya da memur. 50 kişiye 1 kişi olacak şekilde destek elemanı, tehlikeli gruptaki işyerleri/okullarda 10 kişiye 1 ilk yardımcı)
- d) İşyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlar. (Alan Şefleri)

İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimi: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere ÇSGB' ca yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip mühendis, mimar veya teknik elemana iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimliği belgesine sahip hekime ise işyeri hekimi denir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri: İşverenler, çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlamakla yükümlüdür. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde

veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

Az tehlikeli iş yerlerinde en az 3 yılda 8 saat, Tehlikeli iş yerlerinde en az 2 yılda 12 saat, Çok Tehlikeli iş yerlerinde ise yılda bir 16 saatlik eğitim verilir. MEB veya Çalışma Bakanlığı hizmet içi kursları düzenlenir.

İşyeri ortam ölçümleri: Ülkemizde işyerlerinde çalışma ortamı ve çalışanlara yönelik ölçüm ve analiz yapmaya yetkili tek resmi kurum İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Müdürlüğü (İSGÜM)'dür.

Tehlike sınıfları: İSG İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğine göre de tehlike sınıfları “az tehlikeli, tehlikeli, çok tehlikeli” olarak 3 sınıfta belirtilmiştir. Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olan İş Güvenliği Uzmanları görev yapabilir.

Mesleki eğitim veren liselerle (engellilere yönelik eğitim hariç) Çıraklık Eğitimi verenler “Tehlikeli” sınıfında bulunmaktadır. Bunlar dışındaki bütün eğitim kurumları “Az tehlikeli” sınıfında yer alır.

Risk değerlendirmesi: İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Örneğin, Az Tehlikeli sınıfında en çok 6 yılda Tehlikeli sınıfta 4 yılda, Çok Tehlikeli sınıfta 2 yılda bir ve risk değerlendirmesi tekrarlanır.

Sağlık gözetimi: İşverenler, çalışanların; işe girişlerinde, iş değişikliğinde, iş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde ve işin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenen düzenli aralıklarla çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır. Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim: İşverenler iş sağlığı ve güvenliği kanununu gereği, bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenlerler iş yerinde bir örneğini saklarlar. İşverenler; iş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde; sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek

hastalıklarını ise öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü(tatil günleri hariç) içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle sorumludur.

Çalışanların bilgilendirilmesi: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilmesi amacıyla işveren, çalışanları ve çalışan temsilcilerini işyerinin özelliklerini de dikkate alarak aşağıdaki konularda bilgilendirir:

- İşyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri,
- Risklere karşı koruyucu ve önleyici tedbirler.
- Kendileri ile ilgili yasal hak ve sorumluluklar.
- İlk yardım, olağanüstü durumlar, afetler ve yangınla mücadele ve tahliye işleri konusunda görevlendirilen kişileri belirleme.

Periyodik Kontroller: Yönetmelik 13.maddesine göre ; periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler, bilgilerini Bakanlığa elektronik ortamda kayıt yaptırır. Okulları ziyaret eden MEB yetkilisi veya Bakanlık yetkilisi olarak Periyodik kontrol yapacak kişi ve kuruluşlara akreditasyon, yetkilendirme ve eğitim zorunluluğu getirmeye tek yetkili Bakanlıktır.

Kontrol Listeleri: Kontrol listeleri sağlık ve güvenliği artırmaya ihtiyaç duyan her kademedeki eğitim kurumları ile mesleki ve teknik eğitim kurumları/okulları yöneticileri, öğretmenleri ve teknik/idari diğer personel için yardımcı dokümandır. Bu listeler, risk değerlendirmesi sırasında kullanılır ve risk değerlendirmesi bu dokümanlar yardımıyla yapılır.

Soruların EVET olarak cevaplanması durumunda var olan tedbirlerin yeterli olduğu, HAYIR olarak cevaplanan sorular tedbir alınması gereken konuları belirtir. Kontrol listesinde HAYIR olarak işaretlenen soruların alınacak tedbirler okul idaresi tarafından öncelik ve olasılık derecesine göre derhal alınması ve gerekli çalışmaların ivedilikle yapılması gereklidir.

KONTROL LİSTELERİ TABLOSU

- KL - 01 OKUL ORTAK KULLANIM ALANLARI (Tüm Okullar)
- KL - 02 ACİL PLAN (Tüm Okullar)
- KL – 03 OKUL BAHCELERİ (Tüm Okullar)
- KL - 04 KANTİN VE KAFETERYA (Tüm Okullar)
- KL - 05 GENEL TEMİZLİK (Tüm Okullar)
- KL - 06 SINIFLAR (Tüm Okullar)
- KL - 07 KORİDORLAR (Tüm Okullar)
- KL - 08 TOPLANTI SALONU (Tüm Okullar)
- KL - 09 MÜZİK ODASI (Tüm Okullar)
- KL - 10 SANAT ODASI (Tüm Okullar)
- KL - 11 ISLAK HACİMLER(WC VE DUŞLAR) (Tüm Okullar)
- KL - 12 SPOR SALONLARI (Tüm Okullar)
- KL - 13 YÜZME HAVUZU (Tüm Okullar)
- KL - 14 KAZAN DAİRELERİ (Tüm Okullar)
- KL - 15 OKUL DIŞI AKTİVİTELER (Tüm Okullar)
- KL - 16 OKUL ARAÇLARI VE SERVİSLER (Tüm Okullar)
- KL - 17 LABORATUAR (Tüm Okullar)
- KL - 18 ERGONOMİ-BEDENSEL İŞLER (Tüm Okullar)
- KL - 19 ERGONOMİ-BÜRO İŞLERİ (Tüm Okullar)
- KL - 20 AYDINLATMA (Tüm Okullar)
- KL - 21 TEHLİKELİ YÜZEYLERE SAHİP NESNE VE AKSAMLAR (Tüm Okullar)
- KL - 22 KONTROLSÜZ HAREKETE GEÇEBİLECEK NESNELER (Tüm Okullar)
- KL - 23 SOĞUK/SICAK MADDE VEYA ARAÇLARLA TEMAS (Tüm Okullar)
- KL - 24 İÇ İKLİM KOŞULLARI (Tüm Okullar)
- KL - 25 YÜKSEKTE ÇALIŞMA (Tüm Okullar)

- KL - 26 ELEKTRİKLİ TESİSAT VE EKİPMANLAR (Tüm Okullar)
- KL - 27 EKLANLI ARAÇLAR VE BİLGİSAYARLAR (Tüm Okullar)
- KL - 28 BASINÇLI KAPLAR VE TESİSATLAR (Tüm Okullar)
- KL - 29 BASINÇLI GAZ TÜPLERİ (Tüm Okullar)
- KL - 30 YANGIN VE PATLAMA (Tüm Okullar)
- KL - 31 GÜRÜLTÜ VE TİTREŞİM (Tüm Okullar)
- KL - 32 KİMYASAL GÜVENLİK (Tüm Okullar)
- KL - 33 KİMYASAL ATIKLAR (Tüm Okullar)
- KL - 34 EL ALETLERİ VE EKİPMANLARI (Tüm Okullar)
- KL - 35 ATÖLYELER (Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları)
- KL - 36 TAŞLAMA TAŞI (Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları)
- KL - 37 KAYNAK-KESİM- KAPLAMA (Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları)
- KL - 38 VİNÇLER VE KALDIRMA MAKİNALARI (Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları)
- KL - 39 İŞ İSTASYONU VEYA TEZGAHI (Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları)
- KL - 40 MAKİNALARIN HAREKETLİ PARÇALARI (Mesleki ve Teknik Eğitim Okulları)

Kişisel Koruyucu Donanım (KKD): Bilgilendirme, üretici firmanın hazırladığı Türkçe kullanma kılavuzuna dayanır. Uygun şekilde kullanımı konusunda yapılacak bilgilendirme, uygulamalı eğitim şeklinde olmalıdır. Ulaşımı kolay yerlerde olmalı, kullanım kılavuzuna dayanarak talimatlar hazırlanıp çalışanlara bildirilir.

Elektrik, iyonize radyasyon, aşırı sıcak, aşırı soğuk, toz, çeşitli kimyasallar ya da yüksekte düşme gibi ölümcül veya kalıcı sakatlıklara yol açacak tehlikelere karşı kullanılacak kişisel koruyucu donanımların ek koruyucu özelliklerinin bulunması gerekmektedir. İşletme tarafından KKD ile ilgili olarak çalışanların bilgilendirilmesi şunları kapsamaktadır:

- Uygun şekilde kullanım,
- Temizlik ve bakım,
- Kurallara uygun depolama,

- Koruma sağlanan riskler ve düzeyleri,
- Hasarları tespit etme

İSG Uyarı işaret ve levhaları Konulması: Standartlara uygun şekilde sağlanan işaret ve levhalar okulların ve cihazların görünen yerlerine asılır. Başlıca levha türleri: Yasaklayıcı, Uyarıcı, Emredici, Genel emredici, Acil çıkış yönlendirme ve ilkyardım işaretleri, yangınla mücadele işaretleri.

ÇSGB,nin elektronik sayfasından (www.çsgb.gov.tr) iş sağlığı ve güvenliği konusunda çeşitli bilgi , belge ve afişlere ulaşılması mümkündür.

Periyodik Denetimlerde Bakılacak Hususlar:

- 1.OSGK Aylık toplantılarını yapmış mı?
2. OSGK Yıllık toplantılarını yapmış mı?
3. Mevcut eğitim öğretim yılı kaza kayıt sistemi denetlenmiş mi?
4. Bir sonraki öğretim yılı için öğrencilerin kullanacakları KKD ler belirlenmiş mi?
5. Okulun fiziksel yapısı, çevre yapısı iş güvenliği açısından gözden geçirilmiş mi?
6. Okula yeni gelen öğretmenlerine İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimi verilmiş mi?
7. Her eğitim öğretim yılı sonunda öğretmenlerin istatistiksel analiz yaparak iş güvenliği kavramı pekiştirilmesi sağlanmış mı?
8. OSGK sağlık ve güvenlik ile ilgili yıl içerisinde eğitim ve seminer düzenledi mi?
9. Okul satın alma komisyonlarında OSGK üyesi görevli mi?
10. Sağlık ve güvenlik ile ilgili, resim ve afişlerden faydalanılıyor mu?
11. Acil çıkışlar belirlendi, işaretlemesi yapıldı mı?
12. İlk yardım,sivil savunma personelinin ismi panolara asıldı mı?
13. Çalışanlar ve öğretmenlere ait kan grubu listesi var mı?
14. Okul saatleri dışında okulun kullanımının nasıl olacağı belirlenmiş mi?
15. Bina içi ve dışı elektrik, su ve gaz işleri kontrolü sağlanıyor mu?
16. Okulda kullanılan alet ve teçhizat TSE Standardına uygun mu?
17. OSGK gerekli testleri yaptırmış mı?

18. Çalışanlar ve öğretmenler meslek hastalığı açısından bilgilendirilme yapılmış mı?

19. Merdivenler kontrol sağlanıyor mu?

20. Okul içinde bulunan yükleniciler,taşeronlar OSGK ile işbirliği içinde çalışıyor mu?

Okul İdarecilerin Dikkat Edeceği Konular:

1-Çalışan temsilcisi seçimi yapılması,

2-Risk değerlendirme ekibi kurulması,

3-Acil durum ekibi oluşturulması,

4-İş sağlığı ve güvenliği Kurulunun oluşturulması,

5-İş Sağlığı ve Güvenliği tespit öneri defterin tutulması,

6-Organizasyon şemasının oluşturulması,

7-Görev yetki ve sorumlulukların belirlenmesi,

8-Çalışan personelin,öğretmenlerin genel sağlık muayenesinden geçirilmesi,

10-Makine operasyon noktaları ve koruyucularının gözden geçirilmesi,

11-Makine yerleşimlerinin kontrolünün sağlanması,

12-Kişisel Koruyucu Donanım belirlenmesi,gerektiğinde kullanımının sağlanması

13-İş Sağlığı ve Güvenliği uyum levhalarının belirlenmesi.afişlerin belirlenmesi

14-İş Sağlığı ve Güvenliği talimatlarının oluşturulması,

15-Çalışılan ortamda gerekli ,etiketleme ve işaretleme yapılması,

16-Acil toplanma yerleri ve yönlendirme işaretlerinin belirlenmesi,

18-Disiplin Kurulu oluşturulması,

19-Yangın sistemlerinin kontrol edilmesi,

20-Operatör belgelerinin kontrol edilmesi,

21- Yıl içinde alarm ve tahliye tatbikatlarının yapılması,

22-Kullanılan tehlikeli kimyasalların belirtilmesi MSDS (Kimyasal Madde Güvenlik Veri Karnesi)

23-Dış bölge ve çevre düzenlemelerinin kontrol edilmesi,

- 24-Tehlikeli ve tehlikesiz atık alanlarının oluşturulması,
- 25-Basınçlı tüp yerlerinin belirlenmesi,
- 26-Trafik işaret ve yön levhalarının görünür yere asılması,

2.10 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda Tarafların Yükümlülükleri

2.10.1 İşveren Yükümlülükleri

İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu kapsamda, mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dahil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesini sağlamakla yükümlü kılınmıştır. Yine işyeri bazında alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetleme, risk değerlendirmesi yapma veya yaptırma, çalışana görev verme esnasında çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden uygunluğunu göz önünde tutma, yeterli bilgi ve talimat verilenler dışında çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmesini engelleme gibi yükümlülükler de işverene yüklenmiştir (md.4/6331 İSGK).

2.10.2 Çalışanların Yükümlülükleri

Çalışanların, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlü kılınmışlardır. Bu doğrultuda çalışan, işyerindeki üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak, işyerindeki makine ve teçhizatla ilgili ciddi ve yakın bir tehlike sezdiklerinde derhal işverene veya çalışan temsilcisine haber vermek gibi yükümlülükler de hükme bağlanmıştır (md.19/6331 İSGK).

2.10.3 Devletin Yükümlülükleri:

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, devletin yükümlülüklerini sadece teftiş, idari para cezası veya Kanun'da belirtilen ilgili yönetmelik ve tebliğlerin hazırlanması ile sınırlı

tutmamış, sağlık ve güvenlik hizmetlerinin daha etkin ve sürdürülebilirliğini sağlamak için bir takım sorumlulukları ve desteklerin verilmesini de düzenlemiştir (Korkmaz ve Avsallı, 2012: 163). Kanun'un 7. maddesinde "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesi" başlığı altında devletin belli şartlar kapsamında işletmelere destek sağlaması hükümlerine yer verilmiştir (md.7/6331 İSGK). 21. maddesinde Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi" başlığı altında da iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili politika ve stratejilerin belirlenmesi için tavsiyelerde bulunmak üzere kurulan Konsey'in sekreteryaya hizmetlerinin yürütülmesinden İSGGM' nü sorumlu tutmuştur (md.21/6331 İSGK).

3 GEREÇ VE YÖNTEM

Bu araştırma Zeytinburnu ve Fatih ilçelerindeki okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmen ,çalışanlara yönelik iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı oluşturma uygulamaları gözlemek ve analiz etmek amacıyla uygulanmış bir çalışmadır.Çalışmada öğretmen ve çalışanlara anket uygulaması yapılmıştır.

3.1 Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni İstanbuldaki tüm anaokulları, örnekleme ise Zeytinburnu ve Fatih ilçelerindeki okulöncesi eğitim kurumlarında çalışanları kapsayacak şekilde, 2017-2018 eğitim ve öğretim yılı içerisinde 26 eğitim kurumunda 120 öğretmen ,çalışana uygulanmıştır.Anketin değişkenlik gösteren kısımları öğretmenlerin demografik özellikleri ve anket sorularına karşı verdikleri farklı cevaplardır.

3.2 Veri Toplama Araçları ve Analizi

Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan anket,iş sağlığı ve güvenliği kanununa uygun hazırlanmıştır. Veri toplama ölçme araçları, sınıflandırma ve sıralama niteliğindedir. Anketin ilk bölümünde olan çalışanların demografik yapısı ve kıdemleri ile ilgili bilgilerini belirlemeye yarayan 5 soru sorulmuş olup,

Ankette 3'lü ölçek kullanılmış olup evet (1), bilgim yok (2) ve hayır (3) olarak ölçeklendirilmiştir Anket soruları EK-2'te yer almaktadır.

Verilerin analizinde anketlere verilen cevaplar SPSS 16.0 programı kullanılarak çözümlenmiştir. Ölçme araçları sınıflandırma ve sıralama niteliğindedir. Araştırmaya İlişkin T Testi, Anova Testi, Çapraz Tablo, Korelasyon ve Ki Kare Tabloları, Araştırmanın Güvenirlilik Analizi ile araştırmanın amaçları doğrultusunda bulgular tablolaştırılıp yorumlanmıştır.

3.3 Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma İstanbul ili Zeytinburnu,Fatih ilçesi ile sınırlıdır.
2. Araştırma seçilen 26 okul ile sınırlıdır.
3. Araştırma 2017-2018 öğretim yılı ile sınırlıdır.

4. Araştırma seçilen 120 öğretmenlerle sınırlıdır.
5. Araştırma ilgili araştırma ve istatistiksel verilerle sınırlıdır
6. Araştırmanın kapsamı verilerle sınırlıdır.

3.4 Literatür Taraması

(İş Kazası Ve Meslek Hastalığı Açısından Türkiye'de Durum)

3.4.1 Türkiye'de Genel Durum

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu düzenlemelerle son halini almıştır. 2012 Haziran ayında yürürlüğe giren yasa; işçiler ile işverenlerin görev, hak ve yükümlülüklerini belirlemekte ve önleyici tedbirler üzerinde durmakta ve iş sağlığı ve güvenliğini sağlamayanlara ciddi yaptırımlar getirmektedir. İş sağlığı ve güvenliği yeni gelişen bir kavram olduğundan taraflar arasında birtakım anlaşmazlıkla ortaya çıkmıştır. Aşağıdaki tablolar ile grafikte ülkemizdeki iş kazası ve meslek hastalığı ile ilgili detaylı veriler verilmiştir.

Tablo 1: Türkiye'de Yıllar İtibariyle İş Kazası ve Meslek Hastalıkları

Yıl	İş Kazası	Meslek Hastalığı
2002	72.344	601
2003	76.668	440
2004	83.830	384
2005	73.923	519
2006	79.027	574
2007	80.602	1208
2008	72.963	539

2009	64.316	429
2010	62.903	533
2011	69.227	697
2012	74.871	395

Kaynak: TÜİK, 2013

İş kazası ve meslek hastalığı açısından ülkemizin yıllar itibariyle sayısal verilerine bakıldığında (2002-2006) yıllarında dikkate değer bir azalışın kaydedilemediği görülmektedir. Meydana gelen iş kazası sayısı, 2004 ve 2007 yılında diğer yıllara göre daha fazla artmıştır. Meslek hastalığında durum ise, iş kazasından farklı olmayıp, (2002, 2007) yıllarda belirgin artış göstermiştir.

4 BULGULAR VE YORUMLAR

Bu kısımda ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerden anket ile toplanan bulguları içermektedir.

4.1 (A) DEMOGRAFİK TABLOLAR

Tablo 2. Cinsiyet Dağılımı Frekans Tablosu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Kadın	112	93,3	93,3	93,3
	Erkek	8	6,7	6,7	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

0Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet dağılımına baktığımızda anaokullarında çalışan bireylerin büyük çoğunluğunun (%93,3) kadın olduğu görülmektedir. Bu yüzde içinde ise sadece %6,7'nin erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Yaş Dağılımı Frekans Tablosu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	18-30	45	37,5	39,1	39,1
	31-40	55	45,8	47,8	87,0
	41-50	14	11,7	12,2	99,1
	50 ve üzeri	1	,8	,9	100,0
	Total	115	95,8	100,0	
Kayıp		5	4,2		
Total		120	100,0		

Araştırmaya katılan katılımcıların yaş dağılımına baktığımızda ise genel olarak bireylerin 31-40 yaş aralığında olduğu (%45,8); buna karşın 18-30 yaş olan bireylerin de genelde belirli derece de bir orana sahip olduğu görülmektedir (%37,5). Çalışan

bireylerin sadece %11,7'si 40 yaş ve üstü çalışan bireylerdir. Katılımcıların %4,2'si ise yaşlarını söylemek konusunda cevap vermediği görülmektedir.

Tablo 4. Görev Dağılımı Frekans Tablosu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Öğretmen	108	90,0	90,8	90,8
	Y. Öğretmen	7	5,8	5,9	96,6
	Müdür	3	2,5	2,5	99,2
	Aşçı	1	,8	,8	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp		1	,8		
Total		120	100,0		

Katılımcıların görev dağılımlarına baktığımızda ise genel olarak öğretmenlerin bulunduğu bir anket çalışması olduğu görülmektedir (%95,8). Buna karşın müdürlerin de katılım gösterdiği görülmektedir (%2,5). Bazı okulların aşçısının bulunduğu ve ankete katıldığı (%0,8); ankete katılıp cevap vermeyen bireylerin de olduğu görülmektedir (%0,8).

Tablo 5. Mesleği Yapma Süresi Frekans Tablosu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	1-5 yıl	42	35,0	35,6	35,6
	6-10 yıl	35	29,2	29,7	65,3
	11-15 yıl	27	22,5	22,9	88,1
	16-20 yı	13	10,8	11,0	99,2
	21 yıl ve üzeri	1	,8	,8	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Katılımcıların kurumlarda çalışma sürelerinin dağılımına bakıldığında ise beşer yıl ara ile bulunan süreler arasında bir dengeli dağılım olduğu görülmektedir. Bu katılımcıların en çok 1-5 yıl (%35) sonrasında ise sırasıyla 6-10 yıl(%29,2), 11-15 yıl(%22,5) ve 16-20 yıl(%10,8) yılları gelmektedir. Bu da bireylerin çalışma sürelerinin artması ile deneyimli bireylerin kurumda bulunması arasında ters bir orantı olduğunu göstermektedir. Yani bireyler belirli bir süreden sonra değişik nedenlerle(emeklilik, işi bırakma vs.) kurumlarını bırakmaktadır.

Tablo 6. Eğitim Düzeyi Frekans Tablosu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Lise	12	10,0	10,0	10,0
	Önlisans	27	22,5	22,5	32,5
	Lisans	70	58,3	58,3	90,8
	Yüksek Lisans	11	9,2	9,2	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Katılımcıların yarısından fazlasının(%58,3) lisans mezunu olduğu görülmektedir. Lisans sonrası eğitime devam eden bireylerin ise genel içinde oranı az bulunmaktadır. Katılımcılar genel olarak öğretmen olmasına karşın önlisans düzeyinde eğitim oranı da genel içinde azımsanamayacak derece de bulunmaktadır (%22,5). Son olarak lise mezunu olup da kurumlarda çalışan bireylerin sayısı da genel içinde onda birlik bir değerde görülmektedir.

4.2.(B). OKUL BÖLÜMLERİNDE İSG DAĞILIM TABLOLARI

Tablo 7. Elektrik Tesisatının Kontrolü Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	90	75,0	75,0	75,0
	Hayır	2	1,7	1,7	76,7
	Bilgim Yok	28	23,3	23,3	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Yapılan araştırma sonucu okullarda bulunan elektrik tesisatlarının kontrolünün büyük oranda yapıldığı(%75) görülmektedir. Fakat okul içinde bulunup bu kontrollerin yapılması hakkında bilgisi olmayan bireylerin bulunduğu(%23,3); bu konuda farkındalığın belirli düzeyde kaldığı görülmektedir. Son olarak bazı okullarda ise bu kontrollerin yapılmadığı görülmektedir.

Tablo 8. Okul İçinde Elektrik Kaçaklarına Karşı Önlem Alınma Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	74	61,7	61,7	61,7
	Hayır	2	1,7	1,7	63,3
	Bilgim Yok	44	36,7	36,7	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Okullarda çalışan bireylere okul içinde bulunan elektrik kaçaklarına karşı önlem alınıp alınmadığı sorulduğunda bireylerin %61,7'si bu konuda bilgisinin olduğu ve kontrollerin yapıldığını söylemiştir. Buna karşın %36,7'sinin ise bilgisi dahilinde olmadığı görülmektedir. Geri kalan bireylerin(%1,7) bulunduğu okulda ise herhangi bir kontrolün yapılmadığını görülmektedir.

Tablo 9. Okulda Bulunan Elektronik Cihazların Kontrolü

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	101	84,2	85,6	85,6
	Hayır	2	1,7	1,7	87,3
	Bilgim Yok	15	12,5	12,7	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Anaokullarında bulunan elektronik cihazların kontrolü katılımcılara sorulan sorular çerçevesinde genel olarak yapıldığı(%84,2); buna karşın belirli oranda bir kesimin ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir (%12,5).

Tablo10. Okulda Cam Bölmelerin Güvenlik Açısından Değerlendirilmesi

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	101	84,2	85,6	85,6
	Hayır	9	7,5	7,6	93,2
	Bilgim Yok	8	6,7	6,8	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Anaokulları özellikle diğer okullara nazaran daha estetik durması açısından camlı bölmelerin yoğun bulunduğu okullardır. Bu yüzden bireylere okulda bulunan camlı bölmelerin çocukların güvenliği açısından değerlendirilmesi istenmiştir. Bireylerin %84,2'si camlı bölmelerin güvenliğini yapıldığını söylemektedir. Bu soruya bilgisi olmayanlar ile güvenliğin olmadığını söyleyenler arasında ise dengeli bir dağılım bulunmaktadır.

Tablo 11. Okulda Bulunan Dolap vb. Nesnelerin Güvenli Şekilde Yerleştirilmesi

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	110	91,7	91,7	91,7
	Hayır	7	5,8	5,8	97,5
	Bilgim Yok	3	2,5	2,5	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Okulların güvenliği açısından özellikle anaokul olmasından kaynaklı çocukların dolaplar ve nesnelere yakın teması söz konusu olduğundan dolap ve diğer nesnelerin özellikle sabitlenmesi önemlidir. Bu yüzden bu nesnelerin güvenli bir şekilde yerleştirilmesi öğretmen ve diğer meslek gruplarına sorulduğunda büyük çoğunluğun (%91,7) güvenli bir yerleşimin olduğunu söylediği görülmektedir. Sadece %5,8'lik bir kesimin güvenli bir yerleşimin olmadığını söylediği tabloda göze çarpmaktadır.

Tablo 12. Çalışanlar İçin Ergonomik Şartların Sağlanması Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	94	78,3	81,0	81,0
	Hayır	7	5,8	6,0	87,1
	Bilgim Yok	15	12,5	12,9	100,0
	Total	116	96,7	100,0	
Kayıp		4	3,3		
Total		120	100,0		

Anaokullarında çalışan bireylere “Bulduğunuz kurumda ergonomik şartlar sağlanıyor mu?” tarzında bir soru sorulduğunda bireylerin çoğunluğunun (%78,3) bu şartların sağlandığını düşündüğü görülmektedir. Fakat buna karşın %12,5’lik kesimin bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 13. Zeminlerin Düşme- Kaymaya Karşı Güvenliğinin Alınması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	99	82,5	83,9	83,9
	Hayır	11	9,2	9,3	93,2
	Bilgim Yok	8	6,7	6,8	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Zeminlerin düşme-kaymaya karşı güvenliğinin alınması durumu katılımcılara sorulduğunda bireylerin %82,5’inin güvenliğin sağlandığını düşündüğü görülmektedir. Yaklaşık onda birinin ise güvenliğin sağlanmadığını düşündüğü görülmektedir. %6,7’lik kesimin ise bir bilgisinin olmadığı görülmektedir.

Tablo 14. Geçiş Alanlarında Tertip ve Düzenin Sağlanması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	110	91,7	92,4	92,4
	Hayır	6	5,0	5,0	97,5
	Bilgim Yok	3	2,5	2,5	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp		1	,8		
Total		120	100,0		

Anaokulunda çalışan bireylere geçiş alanlarında tertip ve düzenin sağlanması hakkında soru yöneltildiğinde ise bireylerin %91,7'sinin güvenliğin sağlandığını söylediği görülmektedir. %5'lik kesimin ise güvenliğin olmadığını düşündüğü görülmektedir. Sadece %2,5'lik kesimin bu konu hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir.

Tablo 15. Okul İçinde Alarm Çalışması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	76	63,3	63,3	63,3
	Hayır	5	4,2	4,2	67,5
	Bilgim Yok	39	32,5	32,5	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Okul içinde alarm çalışması dağılımına baktığımızda ise bulunan okulların çoğunluğunda alarm sistemi aktif gözükmemektedir (%63,3). Buna karşın bu konu hakkında bilgisi olmayan bireylerin sayısı da azımsanamayacak derece de fazladır (%32,5).

Tablo 16. Okul İçinde Bulunan Çukurların Güvenliğinin Sağlanması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Sıklık	Evet	83	69,2	69,2	69,2
	Hayır	5	4,2	4,2	73,3
	Bilgim Yok	32	26,7	26,7	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Ankete katılan bireylere okul içinde bulunan çukurların güvenliği konusunda soru yöneltildiğinde bireylerin %69,2'sinin güvenliğin sağlandığını söylediği; %26,7'sinin ise bu konu hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir. %4,2'lik kesimin ise çukur bulunmasına karşın güvenliğin sağlanmadığını söylediği görülmektedir.

Tablo 17. Böcek, Haşere Vb. Karşı Yeşil Alanların İlaçlanması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	79	65,8	66,4	66,4
	Hayır	1	,8	,8	67,2
	Bilgim Yok	39	32,5	32,8	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp		1	,8		
Total		120	100,0		

Okullar bir bahçesi bulunmasından dolayı yeşil alanı bol olması gereken alanlar içinde yer almaktadır. Nitekim bazı okullar böyle iken bazı okullarda bu durum geçerli değildir. Ve okullar böceklere karşı ilaçlanıp korunması gereken alanlardır. Yapılan anket çalışmasında okullarda bulunan yeşil alanların böceklere karşı ilaçlanması sorulduğunda bireylerin çoğunluğunun ilaçlama yapıldığını söylediği görülmektedir (%65,8). Bu konu hakkında bilgisi olmayan bireyler ise genelin %32,5'lik kısmını oluşturmaktadır.

Tablo 18. Okul Bahçesindeki Direk, Duvar vb. İçin Gerekli Güvenliğin Sağlanması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	97	80,8	80,8	80,8
	Hayır	7	5,8	5,8	86,7
	Bilgim Yok	16	13,3	13,3	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Bireylere okul bahçesindeki duvar, direk vb. yerler için gerekli güvenliğin sağlanıp sağlanmadığı sorulduğunda %80,8'in güvenliğin sağlandığını söylediği görülmektedir. %13,3'lük kesim ise bu konu hakkında bilgi sahibi değildir. Genel içindeki %5,8'lik kesimin ise herhangi bir güvenliğin sağlanmadığını söylediği görülmektedir.

Tablo 19. Mutfakta Gaz Dedektörünün Bulunması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	57	47,5	48,3	48,3
	Hayır	7	5,8	5,9	54,2
	Bilgim Yok	54	45,0	45,8	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Okullarda bulunan mutfaklarda gaz dedektörü bulunması durumu ile bulunmaması durumu arasında bir denge bulunmaktadır. Okulların %47,5'inin mutfağında gaz dedektörü bulunmasına karşın %45'lik kesimde ise gaz dedektörü bulunmamaktadır. Bu da güvenliğin mutfaklarda göz ardı edildiğini göstermektedir.

4.2 C.YANGIN, TAHLİYE DURUMU VE ACİL DURUMLAR

Tablo 20. Yangı Söndürücülerin Uygun Yerlerde Olması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	100	83,3	83,3	83,3
	Hayır	8	6,7	6,7	90,0
	Bilgim Yok	12	10,0	10,0	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Yapılan anket çalışması sonucunda okulların %83,3'ünde yangın söndürücülerin uygun yerlere monte edildiği görülmektedir. Çalışanların ise %10'luk kesimi yangın söndürücülerin uygun yerlere monte edilip edilmediği hakkında bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. Bu da bireylerin bulunduğu ortama alışmışlığı hakkında soru işaretleri oluşturmaktadır. %6,7'lik kesimin ise yangın söndürücülerin uygun yerlerde olmadığını söylediği görülmektedir.

Tablo 21. Yangın Söndürücülerin Periyodik Kontrolü

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	69	57,5	58,0	58,0
	Hayır	2	1,7	1,7	59,7
	Bilgim Yok	48	40,0	40,3	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp		1	,8		
Total		120	100,0		

Katılımcılara okullarda bulunan yangın söndürücülerin periyodik kontrolleri hakkında soru sorulduğunda %57,5'inin kontrollerin yapıldığını; %40'ının bilgisinin olmadığını söylediği görülmektedir. Sadece %1,7'lik kesimin kontrollerin yapılmadığı bilgisini aktardığı görülmektedir.

Tablo 22. Acil Durum Planlarının Gerekli Yerlere Asılma Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	102	85,0	85,7	85,7
	Hayır	6	5,0	5,0	90,8
	Bilgim Yok	11	9,2	9,2	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp		1	,8		
Total		120	100,0		

Ankete katılan bireylere anaokullarında acil durum planların olması gereken yerlere asılıp asılmadığı sorulduğunda %85’lik kısım uygun yerlere asıldığını söylemiştir. %9,2’sinin ise bu konu hakkında bir bilgisi bulunmamaktadır. %5’lik kesimin ise acil durum planlarının gerekli yerlere asılmadığını söylediği görülmektedir.

Tablo 23. İlk Yardım Dolabı Bulunma Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	105	87,5	87,5	87,5
	Hayır	5	4,2	4,2	91,7
	Bilgim Yok	10	8,3	8,3	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Anaokullarında ilk yardım dolaplarının büyük ölçüde bulunduğu görülmektedir (%87,5). Buna karşın %4,2’lik ankete katılıp cevap veren kesimin bulunduğu okullarda ilk yardım dolabı bulunmamaktadır. Çalışanların %8,3’lük kısmı ise ilk yardım dolabının bulunup bulunmadığından haberi bulunmamaktadır.

Tablo 24. Acil Durum Tahliye Tatbikatının Yapılması Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	82	68,3	69,5	69,5
	Hayır	11	9,2	9,3	78,8
	Bilgim Yok	25	20,8	21,2	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Acil durum tahliye tatbikatı bireylerin acil bir durumda yapması gereken şeyleri bilmesi açısından önem arz etmektedir. Yapılan anketlerin sonuçlarına göre okulların %68,3'ünde bu tatbikatların yapıldığı görülmektedir. Çalışanların %20,8'lik kısmı ise bu tatbikatların yapıp yapılmadığından haberi bulunmamaktadır.

Tablo 25. Acil Durum İşaretlerinin Bulunması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	91	75,8	77,8	77,8
	Hayır	12	10,0	10,3	88,0
	Bilgim Yok	14	11,7	12,0	100,0
	Total	117	97,5	100,0	
Kayıp		3	2,5		
Total		120	100,0		

Katılımcılara okullarda acil durum işaretlerinin bulunup bulunmadığı sorulduğunda bireylerin %75,8'inin okullarında acil durum işaretlerinin bulunduğunu söylediği sonucuna ulaşılmıştır. Sorunun cevabına “Hayır” yanıtı verenlerle “Bilgim Yok” yanıtını verenlerin arasında ise dengeli bir dağılım bulunmaktadır.

Tablo 26. Tehlikeli Buhar ve Gazlara Karşı Önlemlerin Bulunması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	65	54,2	55,1	55,1
	Hayır	3	2,5	2,5	57,6
	Bilgim Yok	50	41,7	42,4	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Anaokullarında yapılan bu çalışmada bireylerin %54,2'sinin tehlikeli gazlara karşı okulların önlem aldığını söylediği; %41,7'sinin ise bu konu hakkında bilgisinin olmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların sadece %2,5'inin gazlara karşı önlem alınmadığını belirttiği görülmektedir.

Tablo 27. Acil Durum Ekiplerinin Belirlenmesi

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	70	58,3	58,8	58,8
	Hayır	9	7,5	7,6	66,4
	Bilgim Yok	40	33,3	33,6	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp		1	,8		
Total		120	100,0		

Katılımcılara anaokullarında acil durum ekiplerinin belirli olması sorulduğunda yarısından fazlasının anaokulunda acil durum ekiplerinin bulunduğu (%58,3) görülmektedir. Fakat %33,3'lük katılımcının ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. Sadece %7,5'lik kesimin bulunduğu okulda ise herhangi bir acil durum ekibi bulunmamaktadır.

Tablo 28. İlk Yardım Dolabında Bulunması Gereken Malzeme Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	94	78,3	79,0	79,0
	Hayır	9	7,5	7,6	86,6
	Bilgim Yok	16	13,3	13,4	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp	System	1	,8		
Total		120	100,0		

Katılımcılara anaokullarında bulunan ilk yardım dolaplarında bulunması gereken malzemelerin bulunup bulunmadığı sorulduğunda ise genel içinde %78,3'lük kesimin dolapta bulunması gereken malzemelerin bulunduğunu belirttiği görülmektedir. Tablo 28'de olduğu gibi sadece %7,5'lik kesimin dolapta malzemelerin bulunmadığına dair bilgi aktardığı görülmektedir.

Tablo 29. Havalandırma Düzeneğinin Bulunması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	69	57,5	58,5	58,5
	Hayır	15	12,5	12,7	71,2
	Bilgim Yok	34	28,3	28,8	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Anaokullarında yapılan bu çalışmada anaokulların %57,5'inde havalandırma düzeneğinin bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların %28,3'ünün okulda bulunan veya bulunmayan havalandırma sistemi hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. %12,5'lik kesimin ise okulda havalandırma sisteminin olmadığını belirttiği tabloda görülmektedir.

Tablo 30. Yanıcı ve Parlayıcı Maddelerden Uzak Tutulma

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	99	82,5	83,9	83,9
	Hayır	3	2,5	2,5	86,4
	Bilgim Yok	16	13,3	13,6	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Katılımcılara anaokulunda bulunan çocukların yanıcı ve parlayıcı maddelerden uzak tutulmaları hakkında soru yöneltildiğinde bireylerin %82,5'inin bu konuda olumlu yanıt verdiği; %13,3'ünün ise bu konu hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir. Sadece %2,5'lik kesimin ise bu konuda herhangi bir önlemin alınmadığını belirttiği görülmektedir.

Tablo 31. Doğal Afetlere Karşı Tedbir Alınması Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	80	66,7	67,2	67,2
	Hayır	7	5,8	5,9	73,1
	Bilgim Yok	32	26,7	26,9	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp	System	1	,8		
Total		120	100,0		

Anaokullarının doğal afetlere karşı önlemlerini alması durumu tabloda incelendiğinde katılımcıların %66,7'sinin önlemlerin alındığını belirttiği görülmektedir. %26,7'lik kesimin ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Genel yüzde içinde sadece %5,8'lik kesimin ise önlemlerin alınmadığını bildirdiği görülmektedir.

Tablo 32. Yangın Krokisi Bulunma Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	103	85,8	86,6	86,6
	Hayır	10	8,3	8,4	95,0
	Bilgim Yok	6	5,0	5,0	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp	System	1	,8		
Total		120	100,0		

Anaokullarında yangın krokilerinin bulunması durumu incelendiğinde anaokulların %85,8'inde yangın krokisinin bulunduğu; %8,3'ünde ise bu krokinin bulunmadığı görülmektedir. Katılımcıların sadece bir tanesi bu soruya cevap vermemiştir.

Tablo 33. Tahliye Krokisi Bulunma Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	63	52,5	53,4	53,4
	Hayır	21	17,5	17,8	71,2
	Bilgim Yok	34	28,3	28,8	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Katılımcılara anaokullarında tahliye krokisinin bulunup bulunmadığı sorulduğunda %52,5'inin bu krokinin bulunduğunu söylediği görülmektedir. %28,3'ünün ise bu konu hakkında herhangi bir bilgisinin bulunmadığı; %17,5'lik anaokulu kesiminde ise bu krokinin bulunmadığı görülmektedir. Katılımcıların sadece %1,7'sinin bu soruya cevap vermediği görülmektedir.

Tablo 34. Yangın Dolabı Bulunma Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	72	60,0	60,5	60,5
	Hayır	26	21,7	21,8	82,4
	Bilgim Yo	21	17,5	17,6	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp	System	1,8			
Total		120	100,0		

Katılımcılara yangın dolaplarının bulunması durumu sorulduğunda bireylerin %60'ının okullarında yangın dolabının bulunduğunu belirttiği görülmektedir. %21,7'sinin ise bu dolabın bulunmadığı bilgisini aktardığı sonucuna ulaşılmıştır. %17,5'lik kesimin ise bu konu hakkında bir bilgisi bulunmamaktadır.

4.4.D. İş Sağlığı Ve Güvenliği İle Alakalı Bulgular Ve Yorumlar

Tablo 35. Okulda Sağlık- Güvenlik Kültürü Oluşturmayla İlgili Faaliyetler

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	79	65,8	66,9	66,9
	Hayır	15	12,5	12,7	79,7
	Bilgim Yok	24	20,0	20,3	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Araştırmanın asıl konusu olan “İş Sağlığı ve Güvenliği” fikrinin yaygınlığı konusu hakkında katılımcılara sağlık-güvenlik kültürü oluşturma adına yapılan faaliyetler ile ilgili soru sorulduğunda %65,8'lik kesimin bu faaliyetlerin yapıldığını belirttiği görülmektedir. Beşte birlik kesimin ise bu konu hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir. %12,5'inin ise bu faaliyetlerin yapılmadığını belirttiği görülmektedir.

Tablo 36. İSG Bilinci Oluşturmak Adına Materyal Kullanımı Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	64	53,3	54,2	54,2
	Hayır	20	16,7	16,9	71,2
	Bilgim Yok	34	28,3	28,8	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Katılımcılara İSG bilinci oluşturmak adına yapılan faaliyetlerde gerekli materyallerin kullanımı hakkında soru sorulduğunda %53,3'ünün bu materyallerin kullanımının olduğu buna karşın %16,7'lik kesimin ise herhangi bir materyalin kullanılmadığını belirttiği sonucuna ulaşılmıştır. %28,3'ünün ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 37. İdareci ve Öğretmenlerin Öğrencilerde İSG Bilinci Geliştirme Faaliyetleri Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	69	57,5	59,0	59,0
	Hayır	18	15,0	15,4	74,4
	Bilgim Yok	30	25,0	25,6	100,0
	Total	117	97,5	100,0	
Kayıp		3	2,5		
Total		120	100,0		

Anaokullarında bulunan idareci ve öğretmenlerin çocuklarda İSG bilinci geliştirme faaliyetlerini uygulamaları hakkında katılımcılardan yorumlar istendiğinde genel olarak olumlu bir sonuca ulaşılmıştır (%57,5). Katılımcıların dörtte birinin ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. %15'lik kesimin ise idareci ve öğretmenlerin bu faaliyetleri yerine getirmediğini söylediği görülmektedir.

Tablo 38. İSG Hedeflerine Ulaşmak Adına Yapılan Etkinliklerin Varlığı

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	70	58,3	59,3	59,3
	Hayır	33	27,5	28,0	87,3
	Bilgim Yok	15	12,5	12,7	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Anaokullarında İş Sağlığı ve Güvenliği hedeflerine ulaşmak adına yapılan etkinliklerin varlığının genel olarak bulunduğu görülmektedir (%58,3). Fakat bulunanların yarısına yakın kadar da bulunmayan okullar bulunmaktadır (%27,5). Son olarak katılımcıların %12,5'inin ise bu konu hakkında bilgisinin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 39. İSG Haftasında Etkinlik Yapılma Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	54	45,0	46,6	46,6
	Hayır	30	25,0	25,9	72,4
	Bilgim Yok	32	26,7	27,6	100,0
	Total	116	96,7	100,0	
Kayıp		4	3,3		
Total		120	100,0		

Katılımcılara İSG haftasında okullarında etkinlik yapılıp yapılmadığı sorulduğunda yarısından az bir kesimin etkinliğin yapıldığını belirttiği görülmektedir (%45). Dörtte birinin ise etkinliğin yapılmadığını belirttiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılmadığını belirtenlerden %1,7'lik fazlalık kesimin ise bu konuda bilgisinin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 40. Türkiye’deki İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	93	77,5	78,8	78,8
	Hayır	11	9,2	9,3	88,1
	Bilgim Yok	14	11,7	11,9	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Katılımcıların iş kazaları ve meslek hastalıkları hakkında bilinç düzeylerine bakıldığında %77,5’inin bu konu hakkında bilinçli olduğu görülmektedir. %20,9’unun ise bu konu hakkında bilinçli olmadığı görülmektedir.

Tablo 41. Öğrenci ve Velilere İSG İle İlgili Örnek Davranış Sergileme Durumu

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	84	70,0	71,8	71,8
	Hayır	18	15,0	15,4	87,2
	Bilgim Yok	15	12,5	12,8	100,0
	Total	117	97,5	100,0	
Kayıp		3	2,5		
Total		120	100,0		

Katılımcılara öğrenci ve veliler geldiğinde onlara iş sağlığı ve güvenliğine uygun olarak davranış sergileyip sergilemedikleri sorulduğunda bireylerin %70’inin bu davranışları sergilediği görülmektedir. %15’inin ise bu davranışları sergilemediği; %12,5’inin ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 42. Okulda İSG Kültürü Oluşması İçin Örnek Davranışların Yapılması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	93	77,5	78,8	78,8
	Hayır	10	8,3	8,5	87,3
	Bilgim Yok	15	12,5	12,7	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği kültürünü oluşturabilecek örnek davranışların bulunup bulunmadığı katılımcılara sorulduğunda %77,5'inin bu davranışların bulunduğunu belirttiği; %8,3'ünün ise bu davranışların bulunmadığını söylediği görülmektedir. %12,5'inin ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 43. 4857 Sayılı İş Kanununun Bilinirliği

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	63	52,5	52,9	52,9
	Hayır	35	29,2	29,4	82,4
	Bilgim Yok	20	16,7	16,8	99,2
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp		1	1,6		
Total		120	100,0		

Anaokullarında çalışan katılımcılara ülkemizde bulunan 4857 sayılı İş Kanunu hakkında bilgilerinin olup olmadığı sorulduğunda %52,5'inin bu kanun hakkında bilgisinin olduğu; %45,9'unun ise bu kanun hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. Katılımcıların %1,6'sı ise bu soruya cevap vermemiştir.

Tablo 44. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Bilinirliği

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	57	47,5	48,3	48,3
	Hayır	36	30,0	30,5	78,8
	Bilgim Yok	25	20,8	21,2	100,0
	Total	118	98,3	100,0	
Kayıp		2	1,7		
Total		120	100,0		

Tablo 45’te 4857 sayılı kanun hakkında bireylere soru sorulduktan sonra peşine 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hakkında soru sorulmuştur. Bu soru kapsamında bireylerin %47,5’inin bu kanunu bildiği; %50,8’inin ise bu kanun hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir. %1,7’lik kesim ise bu soruya cevap vermemiştir.

Tablo 45. 6331 Sayılı İSG Kanununun İSG Kültürü Oluşturmasındaki Etkisi

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	64	53,3	54,7	54,7
	Hayır	10	8,3	8,5	63,2
	Bilgim Yok	43	35,8	36,8	100,0
	Total	117	97,5	100,0	
Kayıp		3	2,5		
Total		120	100,0		

Araştırmamıza katılan bireylerden 6331 sayılı kanunun iş sağlığı ve güvenliği kültürü oluşturmasına etkisini değerlendirmeleri istendiğinde bireylerin %53,3’ünün bu kanunun etkili olduğu yani olumlu bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. %35,8’inin ise bu soruyu “Bilgim yok.” seçeneği ile cevapladığı görülmektedir. Sadece %8,3’lük kesimin bu kanunun etkisinin bulunmadığını düşündüğü görülmektedir.

Tablo 46. 6331 Sayılı İSG Kanunuyla Anaokulunda Risk Değerlendirilmesi Yapılması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	44	36,7	37,0	37,0
	Hayır	27	22,5	22,7	59,7
	Bilgim Yok	48	40,0	40,3	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp		1	,8		
Total		120	100,0		

Katılımcılara 6331 sayılı kanun çerçevesinde okullarda risk değerlendirilmesi yapıp yapılmadığı sorulduğunda az bir kesimin(%36,7) değerlendirme yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların genel içinde %40'ının ise bu konu hakkında bir bilgisi bulunmamaktadır. %22,5'lik kesimin ise bulunduğu okulda herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

Tablo 47. 6331 Sayılı Kanun İle Anaokulunda Acil Eylem Planı Yapılması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	39	32,5	33,3	33,3
	Hayır	27	22,5	23,1	56,4
	Bilgim Yok	51	42,5	43,6	100,0
	Total	117	97,5	100,0	
Kayıp		3	2,5		
Total		120	100,0		

Katılımcılara 6331 sayılı kanun kapsamında anaokulunda acil eylem planının yapıp yapılmadığı sorulduğunda ise bireylerin %32,5'lik kesiminin eylem planının yapıldığını belirttiği; buna karşın %42,5'lik kesimin ise herhangi bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. %22,5'inin bulunduğu okulda ise herhangi bir plan yapılmamıştır.

Tablo 48. 6331 Sayılı Kanun Kapsamında Anaokulunda İç Yönerge Bulunması

		Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Değer	Evet	37	30,8	31,1	31,1
	Hayır	32	26,7	26,9	58,0
	Bilgim Yok	50	41,7	42,0	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Kayıp		1	,8		
Total		120	100,0		

Anketin yapıldığı okullarda çalışan bireylere 6331 sayılı kanun kapsamında bulunduğu okulda iç yönergenin bulunup bulunmadığı sorulduğunda ise bireylerin %41,7'sinin bu konu hakkında bir fikrinin bulunmadığı; %30,8'inin bulunduğu okulda ise bu yönergenin bulunduğu görülmektedir. %26,7'lik kesimin ise bulunduğu okulda herhangi bir yönerge bulunmamaktadır.

Tablo 49. Eğitim İle Bölüm Ortalamalarının Anova Testi İle Değerlendirilmesi

		Sıklık	Anlamlılık Değeri
ortalama b	Between Groups	1,052	,043
	Within Groups	14,527	
	Total	15,579	
ortalama c	Between Groups	2,485	,006
	Within Groups	21,980	
	Total	24,465	
ortalama d	Between Groups	,498	,610
	Within Groups	31,245	
	Total	31,742	

Yapılan araştırma sonucunda verilerin eğitim ile B, C ve D bölümlerine ait ortalamalarının Anova Testi ile kıyaslaması yapıldığında verilerin güvenilirlik

katsayısı(Sign.) sırasıyla 0,43; 0,006 ve 0,610 olarak bulunmuştur. Bu kapsamda verilere bakıldığında verilerin kıdem ile aralarında anlamsal olarak bir farklılık bulunmaktadır.

Tablo 50. Araştırmanın Güvenirlik Analizi

Cronbach's Alpha	N of Items
,912	50

Yapılan anket çalışması sonucunda verilerin analize uygunluğu ve güvenilirliğini test etmek adına Cronbach's Alpha katsayısına bakılmıştır. Bu kapsamda verilerin $p > 0,5$ olduğu; Alpha katsayısının 0,912 ile 1 e yakın ve aşırı derecede bir güvenilirlik puanına sahip olduğu görülmüştür.

H₃= *İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri çalışanlara ergonomik şartlar sağlayan faaliyetleri de kapsamaktadır.*

Tablo 51. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Zeminlerin Kaymaya Karşı Korunmasına İlişkin Ki Kare Tablosu

H₂= *İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile okulda bulunan tehlike arz edecek yerlerin kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.*

	Değer	Anlamlılık Değeri
Pearson Chi-Square	9,816 ^a	,044
Likelihood Ratio	8,581	,072
Linear-by-Linear Association	5,377	,020
N of Valid Cases	117	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile zeminlerin kaymaya karşı korunmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten büyük olduğu ($0,05 < 0,44$) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

H₁= *İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile okuldaki düzeneklerin kontrolü arasında anlamlı bir ilişki vardır.*

H₄= İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile okul ortamlarında bulunan hijyenik temizlik arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 52. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Mutfaktaki Gaz Dedektörünün Çalışmasına İlişkin Ki Kare Tablosu

H₁= İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile okuldaki düzeneklerin kontrolü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

	Değer	Anlamlılık Değeri
Pearson Chi-Square	7,822 ^a	,098
Likelihood Ratio	7,967	,093
Linear-by-Linear Association	7,288	,007
N of Valid Cases	117	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile mutfaktaki gaz dedektörünün çalışmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten büyük olduğu ($0,05 < 0,098$) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 53. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Mutfaktaki Gaz Dedektörünün Çalışmasına İlişkin Korelasyon Tablosu

		D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	B15. Mutfaktaki Gaz Dedektörü Çalışıyor mu?
D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	Pearson Correlation	1	,251**
	Sig. (2-tailed)		,006
B15. Mutfaktaki Gaz Dedektörü Çalışıyor mu?	Pearson Correlation	,251**	1
	Sig. (2-tailed)	,006	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile mutfaktaki gaz dedektörünün çalışmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu ($0,05 > 0,06$)

görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 54. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Yangın Söndürücülerin Periyodik Kontrolünün Yapılmasına İlişkin Ki Kare Tablosu

H₅= İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile yangın tatbikatı, söndürücülerinin kontrolü arasında anlamsal olarak bir ilişki bulunmaktadır.

	Değer	Anlamlılık Değeri
Pearson Chi-Square	13,193 ^a	,010
Likelihood Ratio	13,716	,008
Linear-by-Linear Association	11,829	,001
N of Valid Cases	118	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile yangın söndürücülerin periyodik kontrolünün yapılmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu (0,05>0,010) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 55. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Yangın Söndürücülerin Periyodik Kontrolünün Yapılmasına İlişkin Korelasyon Tablosu

		D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	C17. Yangın Söndürücülerin Periyodik Kontrolleri Yapılıyor mu ?
D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	Pearson Correlation	1	,318**
	Sig. (2-tailed)		,000
C17. Yangın Söndürücülerin Periyodik Kontrolleri Yapılıyor mu ?	Pearson Correlation	,318**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile yangın söndürücülerin periyodik kontrolünün yapılmasına ilişkin görüşlerin

anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu (0,05>0,000) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 56. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Acil Durum Tahliye Tatbikatının Yapılmasına İlişkin Ki Kare Tablosu

H₆= İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile planlamalar arasında anlamsal olarak bir bağlantı bulunmaktadır.

	Değer	Anlamlılık Değeri
Pearson Chi-Square	14,009 ^a	,007
Likelihood Ratio	12,296	,015
Linear-by-Linear Association	7,945	,005
N of Valid Cases	117	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile acil durum tahliye tatbikatının yapılmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu (0,05<0,007) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 57. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Acil Durum Tahliye Tatbikatının Yapılmasına İlişkin Korelasyon Tablosu

		D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	C20. Acil Durum Tahliye Tatbikatı Yapılmış mı?
D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	Pearson Correlation	1	,262**
	Sig. (2-tailed)		,004
C20. Acil Durum Tahliye Tatbikatı Yapılmış mı?	Pearson Correlation	,262**	1
	Sig. (2-tailed)	,004	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile acil durum tahliye tatbikatının yapılmasına ilişkin görüşlerin anlamsal

değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu ($0,05 < 0,004$) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 58. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Acil Durum Ekiplerinin Belirlenmesine İlişkin Ki Kare Tablosu

$H_6 =$ İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile planlamalar arasında anlamsal olarak bir bağlantı bulunmaktadır.

	Değer	Anlamlılık Değeri
Pearson Chi-Square	15,342 ^a	,004
Likelihood Ratio	13,929	,008
Linear-by-Linear Association	11,213	,001
N of Valid Cases	118	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile acil durum ekiplerinin belirlenmesine ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu ($0,05 > 0,004$) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 59. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Acil Durum Ekiplerinin Belirlenmesine İlişkin Korelasyon Tablosu

		D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	C23. Acil Durum Ekipleri Belirlenmiş mi?
D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	Pearson Correlation	1	,310**
	Sig. (2-tailed)		,001
C23. Acil Durum Ekipleri Belirlenmiş mi?	Pearson Correlation	,310**	1
	Sig. (2-tailed)	,001	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile acil durum ekiplerinin belirlenmesine ilişkin görüşlerin anlamsal

değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu ($0,05 > 0,001$) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 60. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Havalandırma Düzenine İlişkin Ki Kare Tablosu

$H_1 = İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile okuldaki düzeneklerin kontrolü arasında anlamlı bir ilişki vardır.$

	Değer	Anlamlılık Değeri
Pearson Chi-Square	11,674 ^a	,020
Likelihood Ratio	10,424	,034
Linear-by-Linear Association	5,003	,025
N of Valid Cases	117	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile havalandırma düzenine ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu ($0,05 > 0,020$) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 61. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Havalandırma Düzenine İlişkin Korelasyon Tablosu

		D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	C25. Havalandırma Düzenine İlişkin Var mı?
D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	Pearson Correlation	1	,208*
	Sig. (2-tailed)		,025
C25. Havalandırma Düzenine İlişkin Var mı?	Pearson Correlation	,208*	1
	Sig. (2-tailed)	,025	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile havalandırma düzenine ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu ($0,05 > 0,025$)

görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 62. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Yanıcı/Parlayıcı Maddelerin Uzak Tutulmasına İlişkin Ki Kare Tablosu

H₁= İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile okuldaki düzeneklerin kontrolü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

	Değer	Anlamlılık Değeri
Pearson Chi-Square	13,972 ^a	,007
Likelihood Ratio	14,142	,007
Linear-by-Linear Association	2,231	,135
N of Valid Cases	117	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile yanıcı ve parlayıcı maddelerin uzak tutulmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu (0,05>0,007) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 63. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Doğal Afetlere Karşı Önlem Alınmasına İlişkin Ki Kare Tablosu

H₇= İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile doğal afetlere karşı önlemler arasında anlamsal açıdan ilişki bulunmaktadır.

	Değer	Anlamlılık Değeri
Pearson Chi-Square	20,756 ^a	,000
Likelihood Ratio	17,062	,002
Linear-by-Linear Association	6,617	,010
N of Valid Cases	118	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile doğal afetlere karşı önlem alınmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu (0,05>0,000)

görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 64. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Doğal Afetlere Karşı Önlem Alınmasına İlişkin Korelasyon Tablosu

		D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	C27. Doğal Afetlere Karşı Okulda Gerekli Tedbirler Alınmış mı?
D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	Pearson Correlation	1	,238**
	Sig. (2-tailed)		,010
C27. Doğal Afetlere Karşı Okulda Gerekli Tedbirler Alınmış mı?	Pearson Correlation	,238**	1
	Sig. (2-tailed)	,010	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile doğal afetlere karşı önlem alınmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu ($0,05 > 0,010$) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 65. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Tahliye Krokisi Bulunmasına İlişkin Ki Kare Tablosu

H₆= İş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri ile planlamalar arasında anlamsal olarak bir bağlantı bulunmaktadır.

	Değer	Anlamlılık Değeri
Pearson Chi-Square	20,665 ^a	,000
Likelihood Ratio	19,243	,001
Linear-by-Linear Association	13,286	,000
N of Valid Cases	117	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile tahliye krokisinin bulunmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu ($0,05 > 0,000$)

görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

Tablo 66. İş Sağlığı ve Güvenliği Faaliyetleri İle Tahliye Krokisi Bulunmasına İlişkin Korelasyon Tablosu

		D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	C29. Anaokulunda Tahliye Krokisi Var mı?
D1. Okulda Sağlık ve Güvenlik Kültürü Oluşturma Kavramıyla İlgili Faaliyet Var mı?	Pearson Correlation	1	,338**
	Sig. (2-tailed)		,000
C29. Anaokulunda Tahliye Krokisi Var mı?	Pearson Correlation	,338**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	

Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin görüşlerin verileri ile tahliye krokisinin bulunmasına ilişkin görüşlerin anlamsal değerlendirilmesine bakıldığında p değerinin 0,05'ten küçük olduğu ($0,05 > 0,000$) görülmektedir. Sonuç olarak iki durum arasında anlamsal olarak bir farkın olduğu görülmektedir.

5 TARTIŞMA

Bu bölümde Okulöncesi kurumlarında çalışanlar ve öğretmenlerle ilgili anket uygulaması yapılmış olup, bu anket ile ilgili anket bulgularının yorumlarının tartışılması yapılmıştır.

Okulöncesi eğitim kurumlarında iş sağlığı ve güvenliği kavramı daha üst eğitim kademelerine göre önem arz eder. Okulöncesi eğitim kurumlarında uygulanan iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının, iş kazaları ve meslek hastalıklarının minimuma indirgenmesi ona göre tedbirlerin önceden alınarak farkındalığın artırılması hedeflenmelidir. 2012 Yılında çıkan 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği yasası ile birlikte kamu, özel bütün iş yerlerinde kademeli olarak uygulanmaya başlamasıyla birlikte günümüze gelinceye kadar kısmen farklılaştığını oluşturduğunu gözlemledik. Örneğin inşaatlarda artık tahta iskele yerine metal iskelelerle çalışan işçiler olması, kamu spotları ve çeşitli toplantı, kongreler, afiş-kısa film vb gibi uygulamalar son yıllarda artış göstermiş olup iş sağlığı ve güvenliği açısından önemli bir kazanımdır. Okulöncesi eğitimin ilk ve önemli kademesi olduğundan, okul içi ve dış güvenliğinin çalışanların, öğretmenlerin, velilerin ve öğrencilerin birlikte gayretleriyle okullar daha güvenli, sağlıklı ortamlar oluşmasına neden olur.

5.1 Anket B Grubu Soruları:

1. Yapılan araştırma sonucu elektrik tesisatının kontrollerinin %75 yapıldığı, bu kontrollerden haberi ve bilgisi olmayan çalışanların %23.3 olduğu saptanmıştır. Buna göre çalışanlara yeterli iş güvenliği eğitimi verilmeli ve elektrik kazalarının önemi örneklerle açıklanmalıdır.

2. Anaokullarında camlı bölmelerin yoğunluğunun fazla olduğu gözlemlenmiş olup bu camlı bölmelerin %84,2 oranla 101 okulda kontrolünün yapıldığı ve güvenliğinin sağlandığı saptanmıştır. Cam bölmeler yerine daha güvenli olan şeffaf plastik kullanılabilir. Bu sayede kazalar minimuma indirgenmesi sağlanabilir.

3. Okullarda dolap, kitaplık gibi taşınabilir nesnelerin öğrencilerin güvenliği açısından bir sorun oluşturmaması için büyük çoğunluğunda sabitlenerek veya tehlike arz etmeyen yerlere yerleştirilerek güvenliğinin sağlandığı görülmüştür. Dolaplarının kontrolü ve sabitlenmesi hem deprem hem de güvenlik açısından önemlidir.

4. Anaokullarında çalışan bireylere “Bulduğunuz kurumda ergonomik şartlar sağlanıyor mu?” tarzında bir soru sorulduğunda bireylerin çoğunluğunun (%78,3) bu şartların sağlandığını düşündüğü görülmektedir. Fakat buna karşın %12,5’lik kesimin bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir.Çalışma ortamında ergonomik şartların sağlanması günümüz dünyasında önemlidir;çünkü birçok eklem hastalıklarına,bel ağrılarına neden olmaktadır.İş yerlerinde gerekli ergonomik şartlar sağlanırsa çalışanlar sağlıklı ve güvenli ortamda işlerini yaparlar.

5. Zeminlerin düşme-kaymaya karşı güvenliğinin alınması durumu katılımcılara sorulduğunda bireylerin %82,5’inin güvenliğin sağlandığını düşündüğü görülmektedir.Düşmeye ve kaymaya karşı iş yerlerinde merdivenlere şeritler takılmalıdır.

6. Anaokulunda çalışan bireylere geçiş alanlarında tertip ve düzenin sağlanması hakkında soru yöneltildiğinde ise bireylerin %91,7’sinin güvenliğin sağlandığını söylediği görülmektedir. %5’lik kesimin ise güvenliğin olmadığını düşündüğü görülmektedir. Sadece %2,5’lik kesimin bu konu hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir.Genel olarak bütün iş yerleri tertip ve düzen kuralı vardır.

7. Okul içinde alarm çalışması dağılımına baktığımızda ise bulunan okulların çoğunluğunda alarm sistemi aktif gözükmektedir (%63,3). Okulların alarmlarının çalışıp çalışmadığı yetkili kişiler tarafından kontrollerinin yapılmadığı görülmüştür.Her okulda yılda bir defa tahliye tatbikatları yapılmalı, alarm sistemlerinin kontrolleri sağlanmalıdır.

8. Ankete katılan bireylere okul içinde bulunan çukurların güvenliği konusunda soru yöneltildiğinde bireylerin %69,2’sinin güvenliğin sağlandığını söylediği; %26,7’sinin ise bu konu hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir. %4,2’lik kesimin ise çukur bulunmasına karşın güvenliğin sağlanmadığını söylediği görülmektedir. Okul yönetimlerinin yapacağı en önemli görevi, okul içi ve dışında her türlü tehlikelere karşı önlem almalıdır.

9. Yapılan anket çalışmasında okullarda bulunan yeşil alanların böceklere karşı ilaçlanması sorulduğunda bireylerin çoğunluğunun ilaçlama yapıldığını söylediği görülmektedir (%65,8). Bu konu hakkında bilgisi olmayan bireyler ise genelin %32,5’lik kısmını oluşturmaktadır.Okulların bahçesi her yıl periyodik olarak zararlı böcek, haşera lara karşı ilaçlanması yaptırılmalıdır.

10.Çalışanlara okul bahçesindeki duvar, direk vb. yerler için gerekli güvenliğin sağlanıp sağlanmadığı sorulduğunda %80,8'in güvenliğin sağlandığını söylediği görülmektedir. %13,3'lük kesim ise bu konu hakkında bilgi sahibi değildir. Genel içindeki %5,8'lik kesimin ise herhangi bir güvenliğin sağlanmadığını söylediği görülmektedir.Okul bahçesindeki genel kontrollerin yapılması, gerekli tedbirlerin alınmasından okul yönetimi sorumludur.

11. Okullarda bulunan mutfaklarda gaz dedektörü bulunması durumu ile bulunmaması durumu arasında bir denge bulunmaktadır. Okulların %47,5'inin mutfağında gaz dedektörü bulunmasına karşın %45'lik kesimde ise gaz dedektörü bulunmamaktadır. Gaz kaçağlarının herhangi bir olumsuz duruma sebebiyet vermemesi için bütün okulların hem mutfaklarına hem de gaz ile çalışan araçların yer aldığı bütün alanlardaki gaz dedektörleri denetlenmelidir.

5.2 C Grubu Soruları:

1. Okulların %83,3'ünde yangın söndürücülerin uygun yerlere monte edildiği görülmektedir. Çalışanların ise %10'luk kesimi yangın söndürücülerin uygun yerlere monte edilip edilmediği hakkında bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. Bu da bireylerin bulunduğu ortama alışmışlığı hakkında soru işaretleri oluşturmaktadır. %6,7'lik kesimin ise yangın söndürücülerin uygun yerlerde olmadığını söylediği görülmektedir.Okullarda her çalışan için yangın söndürücülerin kullanımını bilmeli ve yangın söndürücülerin uygun yerlerde asılı omaları gereklidir.Bu yüzden okullarda her yıl tahliye ve yangın tatbikatları kağıt üzerinde değilde uygulamalı yapılmalıdır.

2. Ankete katılan bireylere anaokullarında acil durum planların olması gereken yerlere asılıp asılmadığı sorulduğunda %85'lik kısım uygun yerlere asıldığını söylemiştir. %9,2'sinin ise bu konu hakkında bir bilgisi bulunmamaktadır. %5'lik kesimin ise acil durum planlarının gerekli yerlere asılmadığını söylediği görülmektedir.

Acil durum planları her okulda panolarda asılı olmakla beraber, zamanla güncellenmesi yapılmalıdır.

3. Anaokullarında ilk yardım dolaplarının büyük ölçüde bulunduğu görülmektedir (%87,5). Buna karşın %4,2'lik ankete katılıp cevap veren kesimin bulunduğu okullarda ilk yardım dolabı bulunmamaktadır. Çalışanların %8,3'lük kısmı ise ilk yardım dolabının bulunup bulunmadığından haberi bulunmamaktadır.Burada ilk yardım

dolapları içindeki malzemelerden eksik olanlar tamamlanmalı, son kullanma tarihi geçmiş olanlar değiştirilmelidir.

4. Acil durum tahliye tatbikatı bireylerin acil bir durumda yapması gereken şeyleri bilmesi açısından önem arz etmektedir. Yapılan anketlerin sonuçlarına göre okulların %68,3'ünde bu tatbikatların yapıldığı görülmektedir. Çalışanların %20,8'lik kısmı ise bu tatbikatların yapıp yapılmadığından haberi bulunmamaktadır. Okul idaresi her yıl düzenli olarak acil durum tatbikatı yaptırmalı ve bu konudaki taviz vermemelidir. Her okulda acil çıkışlar işaretlenmeli, çıkış kapıları dışa doğru açılır olmalıdır.

5. Anaokullarında yapılan bu çalışmada bireylerin %54,2'sinin tehlikeli gazlara karşı okulların önlem aldığını söylediği; %41,7'sinin ise bu konu hakkında bilgisinin olmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların sadece %2,5'inin gazlara karşı önlem alınmadığını belirttiği görülmektedir. Okullarda tehlikeli gazlara karşı önlemin yetersiz olduğu ve gaz dedektörlerinin çalışmadığı gözlemlenmiş olup bu konuda çoğu okul gerekli çalışmayı yapamamıştır.

6. Katılımcılara anaokullarında acil durum ekiplerinin belirli olması sorulduğunda yarısından fazlasının anaokulunda acil durum ekiplerinin bulunduğu (%58,3) görülmektedir. Fakat %33,3'lük katılımcının ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. Sadece %7,5'lik kesimin bulunduğu okulda ise herhangi bir acil durum ekibi bulunmamaktadır. Acil durum ekipleri ve isimleri mevcut fakat planlanması ve uygulanması ve uygunsuz çalışanların listede olduğu ve bu olayın önemsenmediği gözlemlenmiş olup daha disiplinli çalışmalar olmalıdır.

7. Katılımcılara anaokulunda bulunan çocukların yanıcı ve parlayıcı maddelerden uzak tutulmaları hakkında soru yöneltildiğinde bireylerin %82,5'inin bu konuda olumlu yanıt verdiği; %13,3'ünün ise bu konu hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir. Sadece %2,5'lik kesimin ise bu konuda herhangi bir önlemin alınmadığını belirttiği görülmektedir. Okullarda çalışanlar ve çocuklar için tehlikeli yanıcı ve parlayıcı maddelerin gerekli yerlerde bulunduğu gözlenmiş ama yine de gerekli tedbirlerin yetersiz olduğu gözlemlenmiştir.

8. Anaokullarının doğal afetlere karşı önlemlerini alması durumu tabloda incelendiğinde katılımcıların %66,7'sinin önlemlerin alındığını belirttiği görülmektedir. %26,7'lik kesimin ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Genel yüzde içinde sadece %5,8'lik kesimin ise önlemlerin

alınmadığını bildirdiği görülmektedir. Doğal afetler; yangın, deprem, tsunami, hortum gibi olaylar olduğundan anaokullarını yeterli tedbiri almadıkları gözlemlenmiştir.

9. Anaokullarında yangın krokilerinin bulunması durumu incelendiğinde anaokulların %85,8'inde yangın krokisinin bulunduğu; %8,3'ünde ise bu krokinin bulunmadığı görülmektedir. Katılımcıların sadece bir tanesi bu soruya cevap vermemiştir. Okularda genel olarak yangın krokileri bulunmakta olup zamanla okul içi ve dışında yapılan tadilat ve imar değişikliğiyle yangın krokileri güncellenmemiş olduğu gözlemlenmiştir. Okularda ki acil çıkış tahliye krokilerinin bulunduğu fakat güncellenmediği gözlemlenmiştir.

10. Katılımcılara yangın dolaplarının bulunması durumu sorulduğunda bireylerin %60'ının okullarında yangın dolabının bulunduğunu belirttiği görülmektedir. %21,7'sinin ise bu dolabın bulunmadığı bilgisini aktardığı sonucuna ulaşılmıştır. %17,5'lik kesimin ise bu konu hakkında bir bilgisi bulunmamaktadır. Her okulda yangın dolabı bulunmalı fakat genel olarak yangın dolapları farklı malzeler konularak işlevini kaybetmiştir. Bu nedenle yangın dolapları her okulda gereğine uygun kullanılmalıdır.

5.3 D Grubu Soruları:

1. Araştırmanın asıl konusu olan “İş Sağlığı ve Güvenliği” fikrinin yaygınlığı konusu hakkında katılımcılara sağlık-güvenlik kültürü oluşturma adına yapılan faaliyetler ile ilgili soru sorulduğunda %65,8'lik kesimin bu faaliyetlerin yapıldığını belirttiği görülmektedir. Beşte birlik kesimin ise bu konu hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir. %12,5'inin ise bu faaliyetlerin yapılmadığını belirttiği görülmektedir. Okullarda iş güvenliği eğitimleri sözde değil, uygulamalı yapılmalı iş sağlığı ve güvenliği kültürünü tüm çalışanlara davranış haline getirmek gerekir.

2. Anaokullarında İş Sağlığı ve Güvenliği hedeflerine ulaşmak adına yapılan etkinliklerin varlığının genel olarak bulunduğu görülmektedir (%58,3). Fakat bulunanların yarısına yakın kadar da bulunmayan okullar bulunmaktadır (%27,5). Son olarak katılımcıların %12,5'inin ise bu konu hakkında bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. Kurumsal olan özel okullar ve MEB'e bağlı okullarda eğitim yılı içerisinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili etkinlikler (seminerler) yapılmaktadır. Diğer okullarda böyle bir çalışma gözlemlenmemiştir.

3. Anaokullarında bulunan idareci ve öğretmenlerin çocuklarda İSG bilinci geliştirme faaliyetlerini uygulamaları hakkında katılımcılardan yorumlar istendiğinde genel olarak olumlu bir sonuca ulaşılmıştır (%57,5). Katılımcıların dörtte birinin ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. %15'lik kesimin ise idareci ve öğretmenlerin bu faaliyetleri yerine getirmediğini söylediği görülmektedir. Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliği kültürünün gelişmesinde ekonomik ve sosyal yönden gelişmek önemlidir. Gelişmiş toplumlar da iş sağlığı ve güvenliği kavramı oturmuş olup ayrılan kaynaklarda zamanla daha çok artmış olup kaza riski minimuma inmiştir.

4. Katılımcılara İSG haftasında okullarında etkinlik yapıp yapılmadığı sorulduğunda yarısından az bir kesimin etkinliğin yapıldığını belirttiği görülmektedir (%45). Dörtte birinin ise etkinliğin yapılmadığını belirttiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılmadığını belirtenlerden %1,7'lik fazlalık kesimin ise bu konuda bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. Her yıl ekim ayını başında kutlanan işg haftası sadece az sayıda eğitim kurumlarında bilindiği ve etkinlik yapıldığı sonucuna varılmıştır.

5. Katılımcıların iş kazaları ve meslek hastalıkları hakkında bilinç düzeylerine bakıldığında %77,5'inin bu konu hakkında bilinçli olduğu görülmektedir. %20,9'unun ise bu konu hakkında bilinçli olmadığı görülmektedir. Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği kavramı, kanun çıktığı 2012 yılına göre kısmen gelişme göstermiş olup ama daha alınacak çok yol olması gerektiği kanısındayım.

6. Katılımcılara öğrenci ve veliler geldiğinde onlara iş sağlığı ve güvenliğine uygun olarak davranış sergileyip sergilemedikleri sorulduğunda bireylerin %70'inin bu davranışları sergilediği görülmektedir. %15'inin ise bu davranışları sergilemediği; %12,5'inin ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. Okulöncesi eğitim kurumlarına giden öğrenciler, eğitimin ilk basamağı olan bu eğitimde iş sağlığı ve güvenliğini aileden ve sonrada okuldaki öğretmenlerden öğrenmeleri, öğrenci velilerinin bu konudaki bilgi sahibi olmaları ve onları davranış haline getirmeleri çocuklar için önemlidir; çünkü çocuklar büyüklerinin hareketlerini örnek alırlar.

7. Anaokullarında çalışan katılımcılara ülkemizde bulunan 4857 sayılı İş Kanunu hakkında bilgilerinin olup olmadığı sorulduğunda %52,5'inin bu kanun hakkında bilgisinin olduğu; %45,9'unun ise bu kanun hakkında bir bilgisinin bulunmadığı görülmektedir. Katılımcıların %1,6'sı ise bu soruya cevap vermemiştir. Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler güncel yasaları ve haklarını bilmekte

zorlandığı veya umursamadığı görülmüştür. Çalışanların haklarını kullanmada daha bilinçli olmaları kendileri için önemlidir.

8. Tablo 45'te 4857 sayılı kanun hakkında bireylere soru sorulduktan sonra peşine 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hakkında soru sorulmuştur. Bu soru kapsamında bireylerin %47,5'inin bu kanunu bildiği; %50,8'inin ise bu kanun hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir. %1,7'lik kesim ise bu soruya cevap vermemiştir. Anaokulunda çalışanlar 2012 yılında çıkan isg kanunu hakkında fazla bilgi sahibi olmadıkları gözlemlenmiştir. Bu konuda gerekli çalışmalar tüm kesimlerce yapılarak isg kültürünün gelişimi toplumca sağlanmalıdır.

9. Katılımcılara 6331 sayılı kanun çerçevesinde okullarda risk değerlendirilmesi yapıp yapılmadığı sorulduğunda az bir kesimin(%36,7) değerlendirme yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların genel içinde %40'ının ise bu konu hakkında bir bilgisi bulunmamaktadır. %22,5'lik kesimin ise bulunduğu okulda herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Anket uygulan okullarda çoğunda risk değerlendirmesi ve acil eylem planlarının yapılmadığı gözlemlenmiştir.

10. Anketin yapıldığı okullarda çalışan bireylere 6331 sayılı kanun kapsamında bulunduğu okulda iç yönergenin bulunup bulunmadığı sorulduğunda ise bireylerin %41,7'sinin bu konu hakkında bir fikrinin bulunmadığı; %30,8'inin bulunduğu okulda ise bu yönergenin bulunduğu görülmektedir. %26,7'lik kesimin ise bulunduğu okulda herhangi bir yönerge bulunmamaktadır. Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliği iç yönergei hazırlayan bir kaç tane okul bulunmakta olup. ülkemiz için son derece zayıf kalan bir durumdur.

11. Anaokullarında iş sağlığı ve güvenliği kültürünü oluşturabilecek örnek davranışların bulunup bulunmadığı katılımcılara sorulduğunda %77,5'inin bu davranışların bulunduğunu belirttiği; %8,3'ünün ise bu davranışların bulunmadığını söylediği görülmektedir. %12,5'inin ise bu konu hakkında bir bilgisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anaokulunda öğretmenler iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili örnek davranışlar bulunduğunu ve bu öğrenciler açısından önemli kazanımdır.

6 SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuç

Sanayileşmenin ve sonucunda üretimin artmasıyla birlikte ağır çalışma koşulları çalışanların iş yerinde belli sorunlarla karşı karşıya kalmasına neden olmuştur. Bu sorunların başında işçilerin yaşadığı iş kazaları ve çalıştıkları ortamdan kaynaklı hastalıklar gelmektedir. Bu iş kazaları ve meslek hastalıkları zincirleme bir süreci de beraberinde getirmekte olup çalışandan çalışma ortamına, işverene kadar birçok kişi ve kurumu olumsuz etkilemektedir. İşte bu olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması ve üretimin devamlılığının sorunsuz bir şekilde sağlanması amacıyla belli düzenlemeler

ve çalışmalar yapılmaya çalışılmıştır. Düzenlemelere ve çalışmalara verilen genel isme ise iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları denilmektedir. Bu uygulamaların amacı iş kazaları ve meslek hastalıklarının engellenmesi, onlara yönelik koruyucu tedbirlerin alınmasıdır.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlemeler, çalışmalar ve uygulamalar Sanayi Devrimi'nden sonra kendini göstermesine karşın sadece fabrikaları değil birçok kurum ve kuruluşu bünyesinde almaktadır. Şöyle ki; okullarda, hastanelerde vb. birçok çalışma alanının da kendini göstermektedir.

Okul güvenliği, okul çevresinin, okul içerisindeki ortamın, öğretmenlerin, öğrencilerin, öğrenci velilerinin güvenliğini de kapsayan bir olgudur. Okul güvenliğinin sağlanması ise okul idaresi, veliler, öğretmenler ve öğrencilerin iş birliği içerisinde çalışması ile etkin bir şekilde sağlanacaktır. Özellikle okullarda öğrenciler belli kazalar maruz kalmaktadır. Bunlar arasında ders giriş ve çıkışlarında yaralanma, düşme, okul içerisinde yapılan bir çalışma alanında yaralanma veya düşme, tuvaletlerde kullanılan temizlik malzemelerinden zehirlenme gibi birçok gerçekleşen/gerçekleşmesi mümkün olay sayılabilir. Okullarda yapılan iş sağlığı ve güvenliği çalışmaları arasında okulların tehlike sınıflandırmalarına dahil edilmesi, okullardaki öğrenim gören öğrencilerin yaş sınıflarına göre yönetmelikler çıkarılması, düzenli eğitimler verilmesi gibi çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmaların daha da önem arz ettiği kurumlar arasında daha kendi başlarına hareket etmekte zorlanan ve belli kişilerin yönlendirmesine ihtiyaç duyan yaş grubunun yer aldığı okul öncesi eğitim kurumları ilk sırada gelmektedir.

Konumuz gereği Zeytinburnu ve Fatih ilçelerinde faaliyet gösteren okul öncesi eğitim kurumları arasında bulunan anaokullarında yapılan öğretmenlerin iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları hakkında farkındalık oluşturma uygulamalarına yönelik araştırmada şu sonuçlar elde edilmiştir:

- Yangın tehlikesi oluşturabilecek elektrik tesisatının kontrolünün çoğu okulda yapıldığı ama kontrollerin yapılmasının önemi noktasında farkındalığın belirli bir seviyede kaldığı görülmüştür.
- Yine elektrik tesisatının kontrollerinin yapıldığı ama yapılan kontroller sonucunda gereken önlemlerin her kontrol edilen elektrik tesisatında alınmadığı görülmüştür.

- Anaokullarında görselliğin ön planda olmasından kaynaklı camlı bölmelerin yoğunluğunun fazla olduğu saptanmış olup bu camlı bölmelerin %84,2 oranla 101 okulda kontrolünün yapıldığı ve güvenliğinin sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Dolap, kitaplık gibi taşınabilir nesnelerin öğrencilerin güvenliği açısından bir sorun oluşturmaması için okulların büyük çoğunluğunda sabitlenerek veya tehlike arz etmeyen yerlere yerleştirilerek güvenliğinin sağlandığı görülmüştür.
- Okullarda kaygan zeminlere yönelik güvenlik önlemlerinin alındığı gözlemlenmiş ve önlem almayan sadece 11 okulun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Okullarda bulunan alarm sistemlerinin 75 okulda aktif olarak çalıştığı ama bu alarm sistemlerinin aktif olarak çalışmadığı ve çalışıp çalışmadığı konusunda bilgi sahibi olunmayan okul sayısının da azımsanmayacak derecede fazla olduğu bilgisi edinilmiştir.
- Okul binası içerisinde ve okul bahçesinde herhangi bir amaçla açılan çukurların güvenliğinin sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Büyük tehlike arz eden gaz kaçaklarına yönelik okulların mutfaklarında bulunması gereken gaz dedektörünün 120 okul arasından sadece 57'sinde bulunması gaz kaçağına yönelik önlemlerin alınmadığını ve göz ardı edildiğini göstermektedir.
- Yangın ve acil tahliye durumlarında yangın söndürücünün ve acil durum planlarının çoğu okulda bulunduğu fakat özellikle yangın söndürücü tüplerin periyodik kontrolünde ve acil durum ekiplerinin belirlenmesinde eksikliklerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Okulların çoğunda çocukların yanıcı ve patlayıcı maddelerden uzak tutulduğu ve bu maddelerin ayrı bir yerde bulundurulduğu gözlemlenmiştir.
- Okullarda iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulmasına yönelik faaliyetlerin okulların çoğunda yapıldığı fakat yapılmayan okul sayısında azımsanmayacak derecede olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- İdareci ve öğretmenlere yönelik iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin de olması gerekenden daha düşük bir oranda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Her ne kadar idareci ve öğretmenlere yönelik iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin azlığı dikkat çekse de idareci ve öğretmenlerin çoğunun iş kazaları ve meslek hastalıkları konusunda bilgi sahibi olduğu gözlemlenmiştir.
- Hem öğrenci velilerine hem de okuldaki öğrencilere yönelik idareci ve öğretmenler iş sağlığı ve güvenliğine yönelik örnek davranışlarda bulunmaktadır.

- 4857 Sayılı İş Kanunu'nun ve 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun bilinirliği yüksek olsa da kanunlar hakkında herhangi bir bilgisi olmayan öğretmen sayısı da azımsanmayacak derecededir.
- Okullarda, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre risk değerlendirilmesinin %36,7 ile yapıldığı, %25,5 ile yapılmadığı, %40 ile de bu konu hakkında idarecilerin ve öğretmenlerin bilgisinin olmadığı görülmüştür.

6.2 Öneriler

- Elektrik panolarının kontrolünün denetlenmesi artırılarak kontrolleri yapılmayan ve gerekli önlemler alınmayan elektrik panolarının bulunduğu okulların idarecileri ve sorumluları hakkında yasal yaptırımların gücü artırılabilir.
- Okullarda yer alan camlı bölmeler en aza indirilerek risk azaltılabilir ve dolap, kitaplık gibi nesnelere yönelik özel alanlar oluşturularak oralara sabitlenmesi sağlanabilir.
- Okullarda yer alan kaygan zeminlerin düşmelere ve kaymalara neden olmaması için özellikle merdivenlere yönelik kaydırmaz şeritler kullanılabilir.
- Okullarda bulunan alarm sistemlerinin test edilip aktif olmayan veya aktif olup sorun oluşturulan alarmlar yenileriyle değiştirilerek tüm alarmların aktifliği denetlenebilir.
- Gaz kaçaklarının herhangi bir olumsuz duruma sebebiyet vermemesi için bütün okulların hem mutfaklarına hem de gaz ile çalışan araçların yer aldığı bütün alanlara gaz dedektörünün takılması zorunluluğu getirilerek denetlenebilir. Yine aynı şekilde yangın söndürücü tüplerin periyodik kontrolünün yapılarak denetlenmesi sağlanabilir.
- Okul idarecileri, öğretmenler, okul personeli, öğrenciler ve öğrenci velileri de dahil olmak üzere iş sağlığı ve güvenliği noktasında eğitimler verilerek hem okullarda iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin artırılması sağlanıp hem de velilerin de bilgilendirilerek okulların veliler tarafından denetlenip eksikliklerin bildirilmesi sağlanabilir.
- 4857 Sayılı İş Kanunu ve 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hakkında okul idarecileri, öğretmenleri ve personeline eğitimler verilerek farkındalığın artırılması sağlanabilir.

- Ayrıca 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre tüm okulların risk değerlendirilmesinin yapılarak ona göre önlemlerin alınması sağlanabilir.

KAYNAKLAR

DEMİR, Fevzi, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı-1: İş Kazaları Kader Değildir!, www.gozlemgazetesi.com, 08.06.2012

ILO, XIX World Congress on Safety and Health at Work: İstanbul Turkey, 11-15 September 2011, 2011

KARACAN, Esin, ERDOĞAN, Özlem Nazan, “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğine İnsan Kaynakları Yönetimi Fonksiyonları Açısından Çözümsel Bir Yaklaşım”, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (21) 2011/1: 102-116

KORKMAZ, Adem, AVSALLI, Hüseyin, “Çalışma Hayatında Yeni Bir Dönem: 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası”, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Ağustos 2012, Sayı: 26, ss.153-167

KURT, Resul, İSMMMO’dan İş Güvenliği Sorunlarına Çözüm Önerisi, 12 Nisan 2013, Dünya Gazetesi, <http://www.dunya.com/ismmmmodan-isguvenligi-sorunlarina-cozum-onerisi-151676yy.htm> (ET: 29.10.2013)

KURT, Resul, İş Güvenliğinde Uygulama Sorunları, 10 Mayıs 2013, Dünya Gazetesi, <http://www.dunya.com/is-guvenliginde-uygulamasorunlari-151949yy.htm>, (ET: 29.10.2013)

KURT, Resul, İSG’de Sorunlar Çözümler, Dünya Gazetesi, 29 Mart 2013, <http://www.dunya.com/isgde-sorunlar-cozumler-151535yy.htm>, (ET: 29.10.2013)

KURT, Resul, İSG’de Sorunlar ve Çözümler, Dünya Gazetesi, 22 Mart 2013, <http://www.dunya.com/isgde-sorunlar-ve-cozumler-151463yy.htm>, (ET: 29.10.2013)

Meb’de iş kazası örneği dergipark.gov.tr/isvehayat/issue/34275/378851

Meb’de iş kazası örnekleri Aykanat,2014:62

Meb iş kazaları www.haber7.com,28.12.2017

SGK İstatistik Yıllığı, 2008, www.sgk.gov.tr, ET: 12.02.2013

SGK İstatistik Yıllığı, 2009, www.sgk.gov.tr, ET: 12.02.2013

SGK İstatistik Yıllığı, 2010, www.sgk.gov.tr, ET: 12.02.2013

SGK İstatistik Yıllığı, 2011, www.sgk.gov.tr, ET: 12.02.2013

SWEA/ISA, Aktaran EUROGIP, Statistical review of occupational injuries Sweden 2008 2009 data, September 2011, Ref.Eurogip- 65/E,

http://www.eurogip.fr/en/docs/Eurogip_Point_stat_Sweden_08_09EN.pdf, ET:13.02.2013

TÜİK, www.tuik.gov.tr, ET: 12.02.2013

<http://www.turmob.org.tr/DBContent.aspx?param=w3dpFaJj3b4Og2nnj>

0SzjyDD+sivfdhMrH2KEWkFsCYil1vvRn46Z09PNj7G1bvahSRaLh25q08WO3IrvamhD2/uvIe5Vzno,
(ET:29.10.2013), Çalışma Hayatında, İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Yaşanan Sorunlar ve Çözüm
Önerilerine İlişkin Rapor, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları
Birliği, Ankara, 14 Mayıs 2013

<http://laborsta.ilo.org/STP/guest#467>, ET: 30.10.2013

Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Y.2013, C.18, S.3, s.455-474.

Suleyman Demirel University The Journal of Faculty of Economics and Administrative Sciences Y.2013,
Vol.18, No.3, pp.455-474.

EKLER

EK-1.Milli Eğitim Bakanlığı Anket İzin Belgesi

EK-2.Çalışmada Kullanılan Anket

EK-3.İş Güvenliği ile İlgili Afişler

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.14864333
Konu: Anket ve Araştırma İzin Talebi

25.09.2017

Sayın: İlhan YİVLİ

- İlgi: a) 21.08.2017 tarihli dilekçeniz.
b) Valilik Makamının 22.09.2017 tarih ve 14730582 sayılı oluru.

"Anaokullarında Çalışan Öğretmenlerin İş Sağlığı ve İş Güvenliği Alanında Farkındalık Oluşturma, Bu Farkındalığı Günlük Hayata Transfer Etmek" konulu teziniz hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve söz konusu talebiniz; bilimsel amaç dışında kullanmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması**, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini rica ederim.

Süleyman ADIYAMAN
Müdür a.
Müdür Yardımcısı V.

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5b7f-53a7-3ab7-97c3-c92c kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.14730582
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi

22/09/2017

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) 21.08.2017 tarihli dilekçe.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/ 2017/25 nolu gen.
c) Millî Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 19.09.2017 tarihli tutanağı.

Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi İlhan YİVLİ'nin "Anaokullarında Çalışan Öğretmenlerin İş Sağlığı ve İş Güvenliği Alanında Farkındalık Oluşturma, Bu Farkındalığı Günlük Hayata Transfer Etmek" konulu tezi kapsamında, ilimiz Zeytinburnu ilçesinde bulunan özel/resmi anaokullarda görev yapan öğretmenlere; anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ömer Faruk YELKENCİ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
22/09/2017

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

- Ek:1- Genelge
2- Komisyon Tutanağı

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ae5b-dcb3-319d-a6fe-d742 kodu ile teyit edilebilir.

A.GENEL DEĞERLENDİRME SORULARI (5 SORU)

A1.CİNSİYETİNİ: () KADIN () ERKEK

A2.YAŞINIZ : () 18-30 () 31-40 () 41-50 () 50 VE ÜZERİ
() 21 VE ÜZERİ

A3.GÖREVİNİZ: () ÖĞRETMEN () Y.ÖĞRETMEN () MÜDÜR () AŞÇI
() GÜVENLİK () ŞOFÖR

A4.MESLEKTE KIDEMİNİZ: () 1-5 YIL () 6-10 YIL () 11-15 YIL () 16-20 YIL
() 21 VE ÜZERİ

A5.EĞİTİM DÜZEYİNİZ: () LİSE () ÖNLİSANS () LİSANS
() Y.LİSANS () DOKTORA

B. OKULUN BÖLÜMLERİNDE İSG

SORULAR	1 (EVET)	2 (HAYIR)	3 (BİLGİM YOK)
B1.OKUL İÇİNDEKİ ELEKTRİK TESİSATININ(ELEKTRİK PANOSU VE ANAAKIM) KONTROLLERİ YETKİLİ KİŞİLERCE YAPILYOR MU?			
B2.OKUL İÇİNDEKİ ELEKTRİK KAÇAKLARINA KARŞI ÖNLEM ALINMIŞ MI?			
B3.ISLAK ZEMİNLERDE GEREKLİ HİJYEN SAĞLANIYOR MU?			
B4.OKULDA BULUNAN ELEKTRONİK CİHAZLARIN KULLANIM GÜVENLİĞİ SAĞLANMIŞ MI?			
B5.OKULUN İÇİNDE BULUNAN CAM KAPILAR VE CAMLI BÖLÜMLER İÇİN GÜVENLİK ÖNLEMİ ALINMIŞ MI?			
B6.OKUL İÇİNDEKİ DOLAP,RAF,MASA,SANDALYE GÜVENLİ BİR BİÇİMDE YERLEŞTİRİLMİŞ Mİ?			
B7.ELLE TEMASIN BULUNDUĞU MASA,SANDALYE,DOLAPLAR,KAPI KOLLARI,OYUNCAKLARIN PERİYODİK OLARAK HİJYENLERİ SAĞLANIYOR MU?			
B8.ÇALIŞANLAR İÇİN ERGONOMİK ¹ ŞARTLAR SAĞLANIYOR MU?			
B9.ZEMİNLERDE DÜŞME VE KAYMAYA KARŞI GEREKLİ TEDBİRLER ALINMIŞ MI?			
B10.GEÇİŞ ALANLARINDA TERTİP VE DÜZEN SAĞLANMIŞ MI?			
B11.OKUL İÇİNDEKİ ALARM SİSTEMİ ÇALIŞIYOR MU?			
B12.OKUL BAHÇESİNDEKİ RÖGAR ² ,FOSEPTİK ³ KUYU GİBİ YERLERİN GÜVENLİĞİ SAĞLANMIŞ MI?			
B13.YEŞİL ALANLAR BÖCEK ,HAŞERE ⁴ GİBİ OLUMSUZLUKLARA KARŞI İLAÇLAMA YAPILMIŞ MI?			
B14.OKUL BAHÇESİNDEKİ(DİREK,DEMİR CİSİMLER ⁵ ,DUVAR,AĞAÇLAR)İÇİN GEREKLİ GÜVENLİK TEDBİRİ SAĞLANMIŞ MI?			
B15.MUTFAKTA GAZ DEDEKTÖRÜ ⁶ ÇALIŞIYOR MU?			

¹ .Ergonomiye kısaca fiziksel çevrenin insana uyumlaştırılması süreci diyebiliriz.

² . pıssu döşeminde, yeraltındaki temizleme parçalarını denetlemek, çeşitli doğrultulardan gelen boruları başka bir doğrultuya yöneltmek yapılan baca, lağım bacası.

³ . Atık suları ve pislikleri toplamak için kazılmış kapalı kuyu, foseptik

⁴ .Böceklerin ve diğer kemirgenlerin taşıdığı bir takım mikroorganizmalar vardır. Bu mikroorganizmaları taşıyan böceklere verilen ad haşeredir

⁵ .maddenin biçim almış durumu.

⁶ . sensörleri, gaz birikimi ve gaz sızıntısı tehlikeli boyuta geldiği anda durumu tespit eder, sesli ve ışıklı uyarı sistemleri devreye girerek ortamdaki insanları uyarır.

C.YANGIN,TAHLİYE DURUMLARI VE ACİL PLANLAR

SORULAR	1 (EVET)	2 (HAYIR)	3 (BİLGİM YOK)
C1.YANGIN SÖNDÜRÜCÜLER UYGUN YERLERDE ASILI MI?			
C2.YANGIN SÖNDÜRÜCÜLERİN PERİYODİK ⁷ KONTROLLERİ YAPILIYOR MU?			
C3.ACİL DURUM PLANLARI GEREKLİ YERLERDE ASILI MI?			
C4.İLK YARDIM DOLABI VAR MI?			
C5.ACİL DURUM TAHLİYE ⁸ TATBİKATI ⁹ YAPILMIŞ MI?			
C6.ACİL DURUMLARA YÖNELİK GEREKLİ İŞARETLEMELER MEVCUT MU?			
C7.TEHLİKELİ BUHAR VE GAZLARA MARUZ KALINMAMASI İÇİN TEDBİRLER ALINMIŞ MI?			
C8.ACİL DURUM EKİPLERİ (DESTEK ELEMANLARI) BELİRLENMİŞ Mİ?			
C9.İLK YARDIM DOLABINDA GEREKLİ MALZEMELER BULUNUYOR MU?			
C10.HAVALANDIRMA DÜZENEGİ VAR MI? KULLANIMA UYGUN MU?			
C11.YANICI ¹⁰ VE PARLAYICI ¹¹ MADDELER RİSKLİ YERLERDEN UZAK TUTULUYOR MU?			
C12.DOĞAL AFETLERE KARŞI OKULDA GEREKLİ TEDBİRLER ALINMIŞ MI?			
C13.ANAOKULUNDA YANGIN SÖNDÜRÜCÜ VAR MI?			
C14.ANAOKULUNDA TAHLİYE KROKİSİ VAR MI?			
C15.ANAOKULUNDA YANGIN DOLABI VAR MI?			

⁷ . belli aralıklarla yinelenen, dönemsel.

⁸ . boş duruma getirme, boşaltma.

⁹ . Kuramsal bir bilgiyi, ilkeyi, düşüncüyü herhangi bir alanda hayata tatbik etme,uygulama

¹⁰ . Yanıcı Madde: Yanma derecesinde ısıtıldığında oksijenle birleşmesi sonucu yanan ve etrafa ısı yayan maddelerdir.

¹¹ . Normal şartlar altında buharlaşabilen veya Gaz halinde bulunan ve tutuşma noktası düşük olan sıvı ve gazlara parlayıcı madde denir.

Örnek; benzin, alkol, aseton, toluen, ksilen vb.

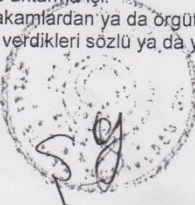

D.OKULDA YIL İÇERİSİNDE YAPILAN İSG İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER VE 4857 SAYILI İŞ KANUNU VE 6331 SAYILI İSG KANUNU.

SORULAR	1 (EVET)	2 (HAYIR)	3 (BİLGİM YOK)
D1.OKULDA SAĞLIK VE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ OLUŞTURMA KAVRAMIYLA İLGİLİ YAPILAN FALİYETLER VAR MI?			
D2.OKULDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİLİNCİ OLUŞTURULMASI İÇİN YAPILAN FALİYETLERDE (AFİŞ,DERGİ,KARİKATÜR VB.)GİBİ MATERYALLER KULLANILDI MI?			
D3.İDARECİ , ÖĞRETMEN OKULDA VE KÜÇÜK YAŞTAN İTİBAREN ÇOCUKLARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİLİNCİNİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN FALİYETLER BULUNDULAR MI?			
D4.OKULDA İSG HEDEFLERİNE ULAŞMAK AMACIYLA YAPILAN ETKİNLİKLER(TİYATRO,KISA FİLM,ANİMASYONLAR ¹² VB.) YAPILIYOR MU?			
D5.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞ HAFTASINDA ETKİNLİK YAPILDI MI?			
D6 TÜRKİYEDE Kİ İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIĞI ÖNEMİ ,SONUÇLARI HAKKINDA BİLGİ SAHİBİMİSİNİZ?			
D7.OKULA GELEN ÖĞRENCİ,VELİLERE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ ÖRNEK DAVRANIŞLAR SERGİLENİYOR MU?			
D8. OKULDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KÜLTÜRÜNÜN OLUŞMASI İÇİN ÖRNEK DAVRANIŞLAR YAPILIYOR MU?			
D9.OKUL İÇİNDE ACİL DURUM TATBİKATI YAPILDI MI?			
D10.4857 SAYILI İŞ KANUNU HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ MİSİNİZ?			
D11.6331 SAYILI İSG KANUNU HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ MİSİNİZ?			
D12.6331 SAYILIİSG KANUNU,İSG KÜLTÜRÜNÜN VE FARKINDALIĞIN OLUŞMASINDA SİZCE ETKİSİ VAR MI?			
D13.6331 SAYILI İSG KANUNU KAPSAMINDA ANAOKULUNDA RİSK DEĞERLENDİRMESİ YAPILDI MI?			
D14.6331 SAYILI İSG KANUNU KAPSAMINDA ANAOKULUNDA ACİL EYLEM PLANI YAPILDI MI?			
D15.6331 SAYILI İSG KANUNUNUYLA İLGİLİ ANAOKULUNDA İÇ YÖNERGE ¹³ VAR MI?			

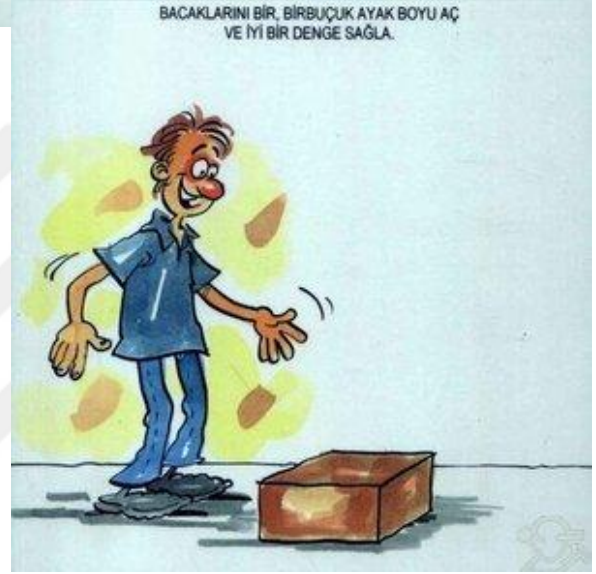
¹² . tek tek resimleri ya da hareketsiz nesnelere, filmin gösterilmesi sırasında hareket ediyormuş duygusunu verecek biçimde düzenleme ve filme aktarma işi.

¹³ . herhangi bir konuda tutulacak yol için üst makamlardan ya da örgütlerden alt makamlara ya da örgütlere, üst aşamadakilerin alt aşamadakilere verdikleri sözlü ya da yazılı buyruk.

İŞ GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ AFİŞLER:

Elektrik Güvenliği Prensipierim

- * Her işi planla.
- * Beklenmedik olaylara hazırlıklı ol.
- * İş için doğru aleti kullan.
- * Prosedürleri takip et.
- * Ekipmanı izole et.
- * Tehlikeleri belirle.
- * Tehlikeleri azalt.
- * Personeli koru.
- * Personelin becerilerini değerlendir.
- * Bu prensipleri denetle.

**GÖZLER İÇİN TEHLİKELİ OLAN İŞLERDE KORUYUCU GÖZLÜK
KULLANALIM.**

KAYNAK: ÇSGB